

Upravištvost: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180.
Vrem. št. 105.241

JUTRO

Narodna naša mesečno Din 25.—
za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.
Rokopis! se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Uspehi razorožitvene konference

Sodbe o prvi dobi razorožitvenih pogajanj — Intimnejše sodelovanje Zedinjenih držav

Zeneva, 25. julija. r. Po zaključitvi prve etape razorožitvene konference so se pojavili razni komentariji in mnenja o sprejeti resoluciji, ki si močno nasprotujejo. Nekateri trdijo, da vsebuje razorožitvena resolucija minimum, kar je mogla roditi razorožitvena konferenca v šestih mesecih svojega dela. To je vsekakor zadovoljivo, ako se upošteva, da so samo pripravljala dela za konferenco trajala več let. V nasprotju s tem naziranjem pa trdita ruska in nemška delegacija, ki so se jim pridružili Italijani, Belgari in Madžari, da predstavlja resolucija samo krinko za neuspeh razorožitvene konference. Stališče teh držav se more tolmačiti z njihovim neuspehom, do katerega je mogel dovesti edino francosko-angleški sporazum.

Če se objektivno premotro razmere, potem po mnenju zastopnikov glavnih delegacij ni mogoče zadovoljiti 51 držav, ki imajo razna naziranja ne samo glede na zmanjšanje oborožitve, temveč tudi glede na suverenost države v zvezi z razorožitvijo. V vsakem primeru predstavlja resolucija zelo važen dogodek. Prva faza razorožitvene konference je bila bolj zaključena, kakor se je moglo pričakovati. Večina, ki se je izrekla zanj pri glasovanju, predstavlja najboljši jamstvo za bodočnost. Sodelovanje Francije, Amerike in Anglije je napravilo najboljši vtis, ker predstavlja najbolj značilen korak v poslednjih letih. Opozicija Rusije in Nemčije ne predstavlja ničesar novega. Litvinov, ki je nastopil kot zagovornik integralne razorožitve, je odklonil na konferenci vsakršno nadzor-

stvo nad izdelovanjem vojnih potrebščin ter oboroževanjem Rusije. Rusija je zahtevala v Ženevi razorožitve, ni pa pristala, da bi se vršilo nadzorstvo oboroževanja v vseh državah in tudi pri njej.

Kar se tiče Nemčije, poudarjajo, da je skušala s svojim ultimatom, ki ga predstavlja grožnja voditelja njene delegacije Nadolmja, da se v bodoče ne bo udeležila dela konference, če se ji ne prizna popolna enakopravnost, kar pomeni zahtevo po ukinitvi vojne klavzule v versailleski pogodbi, poizkus, izzvati nesporazum med posameznimi delegacijami v Ženevi. Prvi uspeh nemškega ultimata pa predstavlja še večje zblizanje med Francijo in Anglijo.

Vodja angleške delegacije, zunanji minister John Simon, je v svojem mnenju o nemškem ultimatu dejal, da bi tudi Francija mogla v posebnem trenutku sprožiti vprašanje varnosti in zagroziti, da bo zapustila konferenco, če bi se ji ne ugodilo, vendar pa tega ni storila, kar je dobro, zakaj vprašanje je, kam bi prišli, če bi hotela vsaka država vsiliti svojo voljo drugim.

V mednarodnih diplomatskih krogih zlasti poudarjajo, da je francosko-angleški sporazum rodil doslej najboljši rezultate v Ženevi. Omogočil je tudi intimno sodelovanje z Zedinjenimi državami, ki se je v poslednjih dneh zelo jasno opazilo. To sodelovanje je zabrisalo neprijeten vtis, ki ga je napravila prejšnja intervencija predsednika Hooverja.

Pariz, 25. julija. AA. Ministrski svet je soglasno odobril Herriotov ekspoze o rezultatih ženevske konference.

Ameriška akcija za revizijo vojnih dolgov

Pomen Borahove izjave o sklicanju svetovne gospodarske konference za ureditev vseh povojnih vprašanj

Washington, 25. julija d. Dejstvo, da se je senator Borah zavezel v svojem sobotnem govoru po radiju za takojšnje sklicanje svetovne gospodarske konference, ki naj bi proučila revizijo ali črtanje vojnih dolgov ter uredila vsa povojna vprašanja, je zbudilo veliko zanimanje ne le v ameriških političnih krogih, temveč tudi v Evropi. Kakor znano, je senator Borah poudarjal ob tej priliki, da bo v interesu ameriškega prebivalstva, če bo v nadaljevanju lausanske politike načeto vprašanje vojnih dolgov. Nova ureditev dolgov bi se morala izvršiti istočasno z dogovorom o ureditvi valutnega vprašanja in razorožitvi, kar bi opravičilo izgubo ameriških terjatev napram Evropi. Predlagana svetovna gospodarska konferenca naj bi se bala tudi z vzpostavitvijo zlatega standarda zaradi zboljšanja svetovnega gospodarskega vprašanja. Črtanje dolgov bi predstavljalo samo del programa, ki obsega tudi ureditev drugih povojnih vprašanj glede obnove sveta in svetovna gospodarska konferenca naj bi bila tudi pooblašena, da se bavi z

reparacijami. Senator Borah je v svojem govoru poudarjal, da je v Lausanni prodaja stara usodna doktrina o strogi izvedbi pogodb, kar mora zbujati v svetu le zadovoljstvo.

London, 25. julija d. Sobotna izpreobrnitev senatorja Boraha, ki je veljal doslej kot eden najbolj odločnih nasprotnikov revizije vojnih dolgov, se mora smatrati kot zelo pomembno dejanje, ker bo bržkone imela velik vpliv na njene največje nasprotnike. Izjave senatorja Boraha se morajo vsekakor pripisovati naraščajočemu prepričanju odločnih ameriških krogov, da so gospodarske močnejše, ki so nastale zaradi plačevanja vojnih dolgov, resna ovira ameriški trgovini in da je zato potrebno žrtvovati terjatve vojnih dolgov za splošno ureditev gospodarskega položaja. To mnenje je med inteligentnimi sloji Amerike zelo razširjeno, vendar pa ima močne nasprotnike še vedno med protivniki revizije vojnih dolgov v kongresu, ki jih podpira Hearstov tisk.

Atentator Gorgulov pred sodiščem

Včeraj se je pričela pred pariškim porotnim sodiščem razprava proti Gorgulovu, morilcu predsednika Doumerja

Pariz, 25. julija. g. Ob posebnih varnostnih ukrepih policijskih oblasti se je popoldne pričel pred pariškim porotnim sodiščem proces proti ruskem emigrantu Pavlu Gorgulovu, ki je letos 6. maja umoril predsednika francoske republike Paula Doumerja. Ze zgodaj jutraj se je zbirala pred poslopjem justične palače, kjer se vrši proces, velika množica, vstop v dvorano pa je bil dovoljen le majhnemu številu. Gorgulov je prebil preteklo noč zelo nemirno v zgodovinski celici jetnišnice Conciergerie. Stražnikom je izjavil, da se ne boji smrti. Zelo je bil v skrbeh zaradi objave svojih spominov, ki jih je spisal v ječi in ki naj bi zagovorniku služili kot opravičilo dejanja velikega kristjana in politika. Teh spisov se poslužuje obramba kakor tudi obtožnica kot glavne podlage za ugotovitev Gorgulove odgovornosti, o kateri so mnenja zelo različna. Dočim sklepa ta obramba in del strokovnjakov iz teh spisov, da je Gorgulov duševno in moralno manj vreden, so zastopniki obtožnice in ostali strokovnjaki prav na podlagi teh spominov nasprotnega mnenja. Kot gotovo se sinatra, da bo državni pravdnik predlagal smrtno kazen. Proces bo trajal 3 dni.

lov član tajne protikomunistične organizacije. Na vprašanje, ali se je l. 1921. v Rotoku politično udeleževal, je odgovoril Gorgulov: »Ne, sem proti revoluciji in proti anarhiji. Simpatiziram s socialisti in sem pristaš Kerenskega.« Trditev priče, da je bil agent Čeke, je označil Gorgulov kot obrekovanje policijskega agenta ter dejal, da je komunizem strašna in bestialna doktrina. Boljševiki so ga preganjali, zaradi česar je moral pobegniti na Poljsko.

Na pripombo predsednika, da je bil slab zakonski mož in da je pustil na cedilu obe svoji ženi, je odgovoril: »Bil sem zaposlen s svojimi političnimi in verskimi idejami. Da sem se mogel baviti s temi idejami, sem zapustil svoji ženi.«

Nato se je obrnil proti občinstvu ter zaklical z emfazo: »Francija, poslušaj me! Sem apostol, ki hočem umreti za svoje ideje! Francija, poslušaj me!«

Pristop Nemčije k francosko-angleški pogodbi

Berlin, 25. julija. AA. Nemška vlada je obvestila britansko vlado glede pogodbe o medsebojnem zaupanju, da je pripravljena v skladu z britansko-francosko izjavo z dne 13. julija v danem primeru odkrito izmenjati misli o evropskih problemih, navedenih v njej. Nemška vlada je o tem obvestila tudi francosko vlado, ki je prav tako pozvala nemško vlado, naj se pridruži izjavi z dne 13. t. m.

Berlin, 25. julija. s. Glavna sporočila nemške vlade angleški in francoski vladi, da je pripravljena udeležiti se izmenjavi misli o evropskih vprašanjih, ki so omenjena v konzultativnem aktu, izjavljajo od merodajne strani, da so poizvedovanja in vprašanja nemške vlade doznala, da ne prihaja v poštev vprašanje mednarodnih dolgov ali kakršnakoli fronta proti Ameriki. V tukajšnjih političnih krogih zlasti naglašajo, da izjave Nemčije o ožeficelnem sodelovanju pri izmenjavi misli v nobeni obliki ne predstavlja kake politične obveznosti.

SUMLJIVA TIŠINA V NEMČIJI

Parlamentarne volitve ne bodo odgodene — Državno sodišče odklonilo zahtevo bivše pruske vlade po razveljavljenju zasilnih ukrepov

Berlin, 25. julija. dg. Včerajšnja nedelja, za katero so se pričakovali večji spopadi med političnimi nasprotniki, je potekla popolnoma mirno brez večjih izgradov. Tudi drugod v državi ni bilo nobenih posebnih incidentov. Kakor pa trdijo poznavalci razmer, je to samo mir pred viharjem. Komunistična stranka za sedaj noče dati »Papenu prilike, da bi jo ožeficelno prepovedal, dočim je »Reichsbannerju« s socialisti demokrati na čelu posebno mnogo na tem, da se prihodnjo nedeljo volitve v državni zbor izvedejo, zaradi česar skuša v interesu ohranitve zadnjih ostankov demokracije preprečiti vsak dejanski izbruh nezadovoljstva med delavstvom.

Narodni socialisti, ki Papenu sicer ne zaupajo popolnoma in bi radi pred volitvami ustvarili položaj, v katerem bi se lažje polastili oblasti, ne morejo na ta način izvesti nobenega odločilnega spopada, ker ostajajo nasprotniki samo v strogi pripravljenosti. Kakor rečeno, pomenja sedanjí položaj samo mir pred viharjem, ker ni nastal zaradi spoštovanja avtoritete, temveč v pripravljanju akcij, katerih cilj je še povsem nejasen.

Do hudih spopadov med narodnimi socialisti in komunisti je prišlo včeraj le v Stuttgartu in Augsburgu. 11 oseb je bilo nevarno, 9 pa lažje ranjenih.

Poslednjo nedeljo pred volitvami so uporabile vse stranke za volilno propagando. Ker so bila prepovedana javna zbiravanja in obhodi, se je vršila volilna borba izključno z lepaki in letaki, ki so jih razdelili med ljudstvo na milijone.

Braunova zahteva

Odstavljeni pruski ministrski predsednik Braun je včeraj poslal državnemu kancelarju pismo, v katerem ponovno protestira proti svoji odstavitvi in vojaški zasedbi poslopja svojega ministrstva, s katero so hoteli preprečiti njegovo uradno poslovanje. Ker se je na njegovo prejšnje vprašanje po vzrokih postopanja državne vlade proti njemu skliceval Papen na svoj govor po radiju 20. t. m., izjavlja, da je vsekakor precej čudno, kako opravičuje gotovo ne brezpomembno dejanje, kakor je od-

stavitve predsednika vlade največje nemške dežele. Zato se noče spuščati v razmotrivanje Papenove utemeljitve, ki temelji na povsem napačnih vzrokih pač pa zahteva, naj se mu da enaka prilika za odgovor na Papenove izjave po radiju ob istem času in pred istimi poslušalci.

Pomirjenje na Bavarskem

Na zborovanju bavarske ljudske stranke v Weidenju je bavarski ministrski predsednik včeraj govoril o poteku konference zastopnikov nemških dežel preteklo soboto v Stuttgartu ter je ugotovil, da so se bojazni zadnjih dni po izjavah državnega kancelarja in državnega notranjega ministra izkazale kot neutemeljene. V Stuttgartu je bilo namreč zastopnikom nemških dežel zagotovljeno, da ne bo državna vlada imenovala svojega komisarja v nobeni drugi nemški dežel in da se ne misli na proglasitev izjemnega ali obrednega stanja, nadalje, da se bodo prihodnjo nedeljo vršile državnozbornske volitve v vsakršnih okoliščinah in da bo izid volitev odločen za bodoči razvoj dogodkov v državi.

Na današnji seji ministrskega sveta je državni kancelar poročal o svojem potovanju v Stuttgart ter izjavil, da se je položaj izboljšal. Ministrski svet se je nato bavil s sejo nadzornega odbora državnega zbora ter zavzel stališče, da sklepi tega odbora po ustavi niso obvezni za državno vlado.

Seja nadzornega odbora parlamenta

Ob 14. se je namreč sestal nadzorni odbor državnega zbora, ki ima po ustavi nalogo, da varuje v času, ko je državni zbor razpuščen ali ne zaseda, pravice narodnega zastopstva napram vladi. Nadzorni odbor bi se moral sklicati že pred meseci, na je njegov predsednik narodno - socialistični poslanec sklicanje vedno odlašal. Izmed 28 članov odbora jih je bilo prisotnih 16. Narodni socialisti, nemški nacionalci in manjše desničarske stranke se seje niso udeležili. Bili so pa prisotni državni kancelar Papen, državni notranji minister Gayl in vojni minister Schleicher. Socialni de-

mokrati so predlagali, naj se ukine zasilna naredba o imenovanju državnega komisarja za Prusijo in o proglasitvi obrednega stanja. Slučen predlog so položili tudi zastopniki centroma. Na seji je državni notranji minister Gayl obrazložil stališče državne vlade, po katerem odbor za zaščito pravice ljudskega zastopstva ni nadomestna organizacija za pravice državnega zbora. Odbor nima pravice sodelovanja pri izvršilni oblasti in mu vlada ni odgovorna. Odbor tudi nima pravice zahtevati razveljavljenja ukrepov državnega predsednika. Na vprašanje centrumškega poslanca Wegmanna, je izjavil kancelar Papen, da bo državna vlada 31. julija v vsaki smeri zagotovila volilno svobodo.

Razsodba državnega sodišča

Leipzig, 25. julija s. V sporu med prusko državo in nemško državo je danes ob 13.10 predsednik državnega sodišča proglasil razsodbo, da se odklonijo predlogi, naj se izda začasna odredba za ukinitve zasilnih ukrepov proti Prusiji. Sklep se med drugim utemeljuje s tem, da ne more biti dvoma o tem, da stremi predlog bivše pruske vlade za tem, naj bi se vladna oblast v Prusiji začasno delila med državnim komisarjem in dosedanjimi ministri. Zahtevana ureditev ne bi mogla zmanjšati po predlagateljih opisanih razlik in težko, ker bi taka delitev državne oblasti v Prusiji mogla dovesti do zmede v državnem življenju. Zato se predlog bivše pruske vlade odklanja.

Zasedba Liebknechtovega doma

Berlin, 25. julija s. Popoldne je policija zasedla »Dom Karla Liebknechta«. Gre za prehojen policijski ukrep, ker so poizkušali vdreti v prostore poslopja, kjer se nahaja komunistična tiskarna in se tiska list »Rote Fahne« in ki so bili od policije zaprti. Ko se je zagotovila varnost po policiji zaprtih tiskarskih prostorov, so se ostali prostori zopet dali na razpolago.

Svetovni jugoslovanski letalski rekord

Beograd, 25. julija. V Curihu so bile danes zaključene velike mednarodne letalske tekme. Prvo nagrado za prelet Alp v višini 4000 metrov, je dobil jugoslovanski kapetan Zlatko Štintić. Premagal je 17 konkurentov, najboljših zastopnikov letalstva iz vse Evrope. S svojo zmago je postavil tudi nov svetovni rekord. Preletel je Alpe s težkim letalom v višini 4000 metrov, z brzino 333 km na uro. Priboril si je pokal francoskega kapetana Echara in nagrado 30.000 frankov.

Druga tekma se je vršila za zlato kupu, ki je dobila ime po ponesrečenih jugoslovanskih letalcih Petroviču in Pajoviću. Kupo si je priboril belgijski pilot Wanderlinden. Pri tej skupini je dobil četrto nagrado jugoslovanski kapetan Bajdak.

Podpis poljsko-ruskega pakta o nenapadanju

Varšava, 25. julija. g. Danes popoldne je bil v Moskvi v ljudskem komisariatu za zunanje zadeve podpisan poljsko - ruski pakt o nenapadanju. Za poljsko vlado ga je podpisal moskovski poslanik Patek, za sovjetsko pa namestnik zunanjega komisarja Krestinski. Pred podpisom pakta se je vršila konferenca med poljskim poslanikom in Krestinskim, na kateri so bila urejena še vsa neresena vprašanja, ki so v zvezi s podpisom pogodbe.

Ruska ekspedicija v polarne kraje

Moskva, 25. julija. d. Profesor Samojlov, ki je svoječasnno vodil ekspedicijo ledolomca »Krasina« in načeluje sedaj ekspediciji ledolomca »Rusanova«, je izjavil, da bo potoval »Rusanov« pred vsem v Severno deželo, kjer je treba zamenjati po dveh letih štiri koloniste, nato pa bo odplul proti severni obali polotoka Tajmira, kjer bo izkral ekspedicijo pod vodstvom dr. Georgijevskega. Glavna naloga te ekspedicije bo hidrološko raziskavanje obale ter morskega dna. Ledolomec »Rusanov« bo moral na svoji vožnji prevoziti približno 8000 km. Ekspedicija bo trajala, kakor računata, dva in pol meseca, če pa bodo vremenske prilike neugodne in bo treba prezimiti v ledu, se bo bržkone podaljšala na 16 mesecev.

Stavka grafičnega delavstva v Zagrebu

Zagreb, 25. julija. Z današnjim dnem je stopilo grafično delavstvo skoro v vseh tiskarnah v stavko. Današnji listi so izšli z velikimi zamudami in večinoma s starim materialom. V sporu predsedujeta bankarska uprava in Delavska zbornica, vendar pa dosedaj še ni prišlo do sporazuma.

Maniu odklanja vsako misijo

Pariz, 25. julija. AA. Po vestih iz Bukaršete se je bivši predsednik rumunske vlade in bivši vodja narodne kmetijske stranke Maniu sestal s predsednikom vlade Vojevodom. Po tem sestanku se je doznalo, da je Maniu odklonil prevzem vodstva stranke in sploh vsake misije.

Za zaščito naše lesne industrije

Važna konferenca v ministrstvu za trgovino in industrijo — Razprava o ukrepih za povečanje izvoza in cen lesa

Beograd, 25. julija. p. Na pobudo ministra za trgovino in industrijo g. Ivana Mohorića se je pričela davi v Beogradu konferenca zastopnikov naše lesne industrije. Konferenca ima namen, da se razčisti vprašanje krize našega lesnega izvoza in v splošno naše lesne industrije. Navzoči so delegati iz vseh banovin; iz dravske banovine inženjerja Srečko Kobi in Lenarčič ter tajnik Zveze industrijcev Danilo Gorup. Konferenca bo trajala tri dni. V glavnem razpravljajo o vprašanju železniških tarif in o tarifni politiki v zvezi z izvozom našega lesa. Na konferenci sta zastopana tudi ministrstvo za promet in zavod za pospeševanje naše zunanje trgovine.

Zborovanje je otvoril minister g. Mohorić, ki je v svojem govoru poudarjal, da je konferenca le nadaljevanje majske, in da ima zato že določen program. Na sestanku bo treba predvsem obravnavati vprašanje, kako odpraviti težave, ki so nastale za našo lesno industrijo in za izvoz našega lesa v tuzemstvo. Vloda posveča tem problemom veliko pozornost in upošteva, da je 40 odstotkov površine naše države zasajene z gozdovi. Gozdovi so eden izmed naših najbolj važnih gospodarskih činiteljev in je vlada zato dolžna skrbeti za razvoj našega šumarstva, lesne industrije in lesnega izvoza. Minister je v nadaljnjem svojem govoru načel vprašanje našega lesnega prometa in železniških tarif ter omenil, da so bile že dovoljene velike tarifyne olajšave, tako da je treba že sedaj računati s nasprotnostjo našega železniškega prometa. Računati pa je treba tudi z našo proračunsko

stičnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra, da je treba po odhodu zastopnikov italijanskega fa-

šističnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra, da je treba po odhodu zastopnikov italijanskega fa-

šističnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra, da je treba po odhodu zastopnikov italijanskega fa-

šističnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra, da je treba po odhodu zastopnikov italijanskega fa-

šističnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra, da je treba po odhodu zastopnikov italijanskega fa-

šističnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra, da je treba po odhodu zastopnikov italijanskega fa-

šističnega parlamenta iz Interparlamentarne unije predvsem ugotoviti, da je morala Interparlamentarna unija oditi iz poslopja Društva narodov, kakor je zahteval italijanski minister za zrakoplovstvo Balbo od glavnega tajnika Društva narodov Erika Drumondona. Važno je tudi to, da so zastopniki italijanskega fašističnega parlamenta sklenili, da izstopijo iz Interparlamentarne unije. Zares ne vemo, pravi »Giornale d'Italia«, kakaj bi sploh ostali v njej in kaj so doslej delali v njej. Renaudel je neolikan človek, zato nato naj se briga njegova država, od katere se pričakuje, da bo v bodoče izbirala za svoje zastopnike v tuzemstvu ljudi, ki poznajo vsaj najosnovnejša pravila dostojnega obnašanja.

Zeneva, 25. julija. s. Italijanska skupina interparlamentarne unije je popoldne spročila svoj izstop. Ob začetku današnje seje je namreč predsednik prečital pismo italijanske delegacije, ki izjavlja, da izstopa iz unije, ker ji ni dala zahtevanega zadoščenja. Interparlamentarna unija je popoldne zavzela svoje stališče k uspehom razorožitvene konference. Predložena je bila resolucija, ki izjavlja, da rezultati prvega dela zasedanja nikakor niso taki, da bi zadovoljili pričakovanja.

»Giornale d'Italia« smatra,

Prva bilanca razorožitvene konference

Po šestmesečnem zasedanju je bila razorožitvena konferenca v Ženevi v soboto, potem ko je bila sprejeta Beneška razorožitvena resolucija, ki bo služila za osnovo razprav na prihodnjem zasedanju, odgodena do februarja prihodnjega leta.

Konferenca se je sestala v prvi vrsti pod pritiskom težkih gospodarskih razmer, ki nalagajo vsem državam največjo štednjo in zato tudi večini narodov ne dopuščajo več silnih izdatkov za oboroževanje, ki čisto niso niti v skladu z njihovo finančno močjo. Upravičeno so zato narodi pričakovali, da se bo zbranim državam in zastaviteljcem vseh sil mogoče le posrečilo najti način, ki bi spraval v sklad raznolikosti in zapletene narodne interese, in s pomočjo zajamčenja varnosti vsaki udeleženi državi omogočil občutno znižanje oboroževanja in z njim zvezanih stroškov.

Toda že začetni koraki konference so bili zelo nesrečni in malo obetajoči. Ko se je konferenca shajala, so grmeli topovi na Daljnem vzhodu in izza lepih besed japonskih delegatov so prihajala z mandžurskih bojišč poročila o bobnenju žrnega topništva, letalskih napadih in bajonetnih naskokih. Vsa stremjenja Zveze narodov, ki se je močno zavzemala za poravnavo spora, so bila prazna in brezuspešna. Japonsko postopanje ob času, ko je začela zasedati razorožitvena konferenca, je pokazalo, da v današnjem svetu še vedno odločuje moč topov, kar gotovo ni moglo biti v prid nasprotni tezi. Poleg tega je vodstvo konference prevzel Henderson, sicer moč velikih sposobnosti in energije ter prežet z najbojnim duhom, ki se pa ni mogel naslanjati na nikakoli politično ozadje svoje domovine. Glede na ta dejstva je bilo že v začetku skoro več kot gotovo, da konferenca ne bo prišla preko akademskih razglabljanj in da se bo slednjič zgubila v brezplodnih debatah nešteti vojaških izvedencev, ki so jih različne delegacije pripeljele s seboj.

Cetudi danes lahko ugotavljamo samo žalostno dejstvo, da razorožitvena konferenca ni izpolnila nobene onih velikih nad, ki jih je človeštvo stavilo vanjo in da niti o kakih delni razorožitvi ne more biti govora, pa ji vendar ne moremo odrekati vsakega uspeha. Uspehi leže v glavnem v tem, da je postavila konferenca gotova pravila za humanejši način borbe v bodočnosti. Prisotne države so se namreč zedinile glede prepovedi kemikalij, bacilov, vžigalnih bomb in lodoči vojni in zračnega bombardiranja nezaščitenih mest. 7 novimi določbami se torej zopet obnavljajo določbe o vojevanju izpred vojne dobe, sklenjene v Haagu, ki se jih pa, kakor je pokazala izkušnja, v si-

li ni nobena država držala.

Zaključni govori zastopnikov raznih odločujočih velesil so bili sicer polni temne negotovosti o vprašanju razorožitve v bodočnosti, zlasti izjava predsednika nemške delegacije poslanika Nadolnya, ki je izjavil, da se Nemčija prihodnjega zasedanja razorožitvene konference ne bo udeležila, ako se ji ne zagotovi v razorožitvenem vprašanju enakopravnost z drugimi državami, ali z drugimi besedami, ako se ji ne dovoli oboroževanje, spravlja nadaljnji obstoj razorožitvene konference v največjo nevarnost. S tem se je namreč v vprašanje razorožitve zavlekla zopet nova politična primes, ki lahko onemogoči vsako nadaljnje delo, če bi Nemci še naprej vztrajali na svojih zahtevah. Smoter razorožitvene konference je namreč najti ključ do razorožitve, ne pa do oboroževanja.

Tudi v Ženevi se je pokazala enaka grupacija kot v Lausanni. Da se je postavila na stran Nemčije Sovjetska unija, ki s spretnimi spletkami in izigravanjem stvarnega dela še na nobeni mednarodni konferenci ni prav nič doprinesla h konstruktivnemu napredku, ni nič čudovitega. Njen namen namreč ni pomagati »kapitalistični« Evropi, temveč napraviti zmehlo in s tem pripomoči k svetovni revoluciji. Malo težje razumljiva pa je taktika Italije, ki je najprej privolila v osnutek razorožitvene resolucije, ob koncu pa je izjavila, da se odreka glasovanju o resoluciji, češ da je delo konference razočaralo pričakovanje vsega sveta. Italijanska izjava je gotovo v zvezi z važnimi izpremembami, ki so se v zadnjih dneh izvršile v njeni zunanji politiki, kjer hoče Duce, ki je sedaj sam prevzel zunanji resor, imeti pri vseh bodočih mednarodnih nastopih nevezane roke. Italija, ki je doživela v zunanji politiki zadnje čase tako težke poraze, se je umaknila s tem zopet v položaj pričakovanja, da pretehta na vse strani novi evropski zunanje-politični položaj, predno se znova loti aktivistične zunanje politike.

Konferenca v Ženevi se je sicer razšla, toda s tem nikakor ne preneha vsako delo za razorožitve. Položaj, v katerem se nahaja ves svet, je pretesen, da bi se upali odgovorni državniki zaustaviti na pol poti, dokler niso preizkusili in izčrpali vsa sredstva. Vlade vodilnih držav bodo do prihodnjega sestanka konference gotovo skušale razčistiti razna viseča vprašanja, ki ovirajo napredek pri reševanju tega življenjskega vprašanja ne samo evropskih narodov, temveč vsega sveta. Os vprašanja leži pa za enkrat v tem, kako se bo državam posrečilo spraviti s poti razne kamne spodrtike, ki leže na poti že obnovi razorožitvenih pogajanj.

Žitveni konferenci, je interveniral pri generalnem tajniku Društva narodov, siru Drummond, kako je mogoče dati na razpolago prostore korporacij, v kateri se žali italijanska nacija. Italijani ne prisostvujejo niti sejam interparlamentarnega sveta. Tudi na soarejo, ki sta jo priredila novi generalni tajnik Leopold Broisier in njegova soprog, ki sta jo bilo. Soave je poročilo veliko število v Ženevi bivajočih odličnikov, parlamentarcev in diplomatov. Šel večera so povzdigli sami prostori, v kateri je bila reunija. Wila Diodati, v kateri je bival lord Byron, s svojimi intimnimi prostori in z opravo in sikami iz Byronovih časov, je kakor ustvarjena za tak večer.

Francesco Rismondo »dalmatinski izveličanec«

Trst, 24. julija. Narod, ki ne spoštuje moč, ki so dali svoje življenje za svoje narodno prepračanje, ni vreden imena naroda! Težko se je klanjamo tudi mi primorski Slovenci z vsem spoštovanjem in zato prav nič ne zamerimo našim sožitnikom Italijanom, če proslavljajo spomin tistih, ki jih navadno imenujemo »irendentisti«, ki so pa kot prepričani Italijani položili svoje življenje na oltar »svoje domovinske ljubezni«.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, a posebno tedaj, ko se je začelo vse bolj kazati, da bo stopila vanjo tudi Italija, in sicer na strani antante, si je veliko število avstrijskih Italijanov poiskalo pot v Italijo, kjer so stopili kot prostovoljci v italijansko vojsko, da bi se v njenih vrstah borili proti »zatiralki narodov«, avstro-ogrski monarhiji. Med takimi prostovoljci je bil tudi Francesco Rismondo iz Splita.

Francesco Rismondo je bil dalmatinski irendentist, ki je sanjal o »italijanski Dalmaciji«, o »italijanskem Splitu«, o »unidenju italijanske Dalmacije z materjo Italijo«, kakor smo mi sanjali o jugoslovenski Gerici, o jugoslovenskem Trstu, jugoslovenski Reki in uedinjenju te naše zemlje z materjo Jugoslavijo. Uresničile se niso Rismondove sanje, ker Dalmacija ni bila in ni italijanska, ter se tam, kjer naj bi se bila krojila pravica tudi malim narodom in zlasti njim, niso mogli toliko pregrešiti proti načelu »za pravico«, za čigar zmago se je vršilo štiriletno svetovno klanje, da bi ne bili dali te zemlje narodu, čigar je, ko so na drugi strani 600.000 duš tega naroda, ne da bi jih bili vprašali za njihovo voljo, samo prevrgli iz suženjstva v drugo suženjstvo. Uresničile se tako niso tudi naše sanje.

Ne zamerimo našim sožitnikom Italijanom, če proslavljajo Francesca Rismonda kot junaka, ki je žrtvoval svoje življenje za svoje prepračanje. Nikakor ne! Saj tudi mi spoštujemo naše narodne žrtve. Toda nekaj je, kar nas mora silno boleti ob tej in vseh takih svečanostih naših sožitnikov: tisto, velja za nje, ne sme nikdar in nikakor veljati tudi za nas! Italijanski irendentist je junak, Francesco Rismondo, katerega so Avstrijci menda nekje na Krasu, ki je ranjen padel v njihove roke, spoznali, obsodili kot veleizdajalca in »besili« — kje, kdaj in kako, nihče ne ve! — je celo »l'Assunto di Dalmazia« (»dalmatinski izveličanec«), po katerem se imenuje danes irendentistične organizacije po vsej Italiji in s čigar imenom se poziva narod na boj za »drganje Splita, Dalmacije od jugoslovenskega narodnega telesa. Kdor pa med nami tudi le pomisli na to, da je onstran meje država naših rodni bratov, mu gre večletna konfuzija, a kdor se predrzne to tudi izreči, mu izjemno sčideše prisojta smrt s strelji v hrbt!

Dne 21. julija je bila 17. obletnica, kar je Francesco Rismondo padel ranjen v roke Avstrijcev in je izginil sled za njim, tržaška »Società Dalmatica«, pa je že prejšnjo nedeljo ob sodelovanju vseh drugih irendentističnih in fašističnih organizacij ter v prisotnosti predstavnikov vseh oblasti proslavila njegov spomin. Ta proslava je bila vse in sam vihar irendentistični klic po »italijanskem Splitu, italijanski Dalmaciji, a »dalmatinski izveličanec« je s svojo veliko žrtvijo porok, da se ta klic tudi uresniči. In čim prej!

Ne zamerimo, če naši Italijanski sožitniki proslavljajo v Francesco Rismondu junaka, ki je žrtvoval svoje življenje za svoje prepračanje. Ne! Slava junaku, ki umira za narodno stvar! Ali če naj je njim »Francesco Rismondo!« in »Split!« bojni klic za prisvajanje tuje zemlje, ki ni bila nikdar njihova, tudi nam za tisto kar je bilo in je naše, bojni klic: »Gortan! Bido-veo!« »Gorica, Pula, Trst!«

Smrt bivšega radikalnega politika

Beograd, 25. julija. P. Tu je danes umrl bivši narodni poslanec Šemaja de Majo. Bil je Beograjec in po poklicu odvetnik. Uveljavil se je zlasti v židovskih organizacijah in bil član nekdanje narodne radikalne stranke. Star je bil 55 let. Pogreb bo jutri.

Letalske tekme v Curihi

Curih, 25. julija. g. Jugoslovenski pilot Šintić je danes dopoldne pri alpskem okroženem poletu preletel 367 dolgo progo Gubendorf-Thun-Bellinzona-Gubendorf v času 68:38.8.

Mednarodna konferenca za samopomoč dijakov

Beograd, 25. julija. p. Dne 26. t. m. bo v Brnu konferenca mednarodne organizacije za samopomoč dijakov. Konferenca bo nadaljevala delo balkanske medseučilišne konference, ki se je vršila v Sofiji in v kateri je ljubljansko vseučilišče zastopal prof. dr. Škerl. Na konferenco so že »dipotvali zastopniki bolgarskih vseučilišnikov, ki so prispeli danes v Beograd, kjer so jih delegati naših dijakov zelo priščno sprejeli. Bolgari so ostali ves dan v Beogradu in so si ogledali naše najvažnejše ustanove. Kongres v Brnu bo tvoril češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Nagrade za napredno kmetijstvo

Beograd, 25. julija. p. Za pospeševanje poljedelstva je Srpsko poljedelško društvo razpisalo več natečajev z nagradami za čim naprednejši način dela v kmetijstvu, gozdarstvu, vinogradništvu, kletarstvu, živinoreji in sadjarstvu ter v ostalih strokah. Nagrade znašajo v skupnem znesku 51.000 Din.

Hudo neurje nad Kragujevcem

Kragujevac, 25. julija. p. Včeraj je v Kragujevcu in bivši okolici divjala huda nevihta s točo, ki je napravila zelo veliko škodo. Toča je pobila vse poljske prideleke.

Tragična smrt Jožka Pogačarja

Kako se je primerila usodna avtomobilska nesreča pri Mednem — Izpovedbe ranjenega uradnika Tomaža Šavnika

Ljubljana, 25. julija.

Ko se je danes popoldne okrog 18.30. p. ljal lastnik trdnice Kartoteka g. Oto Stieglitz iz Ljubljane s svojim avtomobilom z Gorenjskega proti Ljubljani, je v Mednem, v bližini znane Cirmanove gostilne, ugledal na cesti gručo ljudi. Ustavil je in na svojo grozo opazil v jarku poleg ceste močno poškodovan avtomobil, zraven pa dva nesrečnika. Prvi je ležal ves v krvi z zavajajočo rano na desni strani glave, iz katere so silili možgani, drugi pa je ležal nekoliko stran od njega, močno pobit po obrazu, skoro nezavesten. Ljudje so pričeli Stieglitzu pojasnjevati nesrečo, nakar je sam v naglici odstranil sedeže v svojem malem vozu in položil oba poškodovanca na voz ter že zdirjal proti Ljubljani.

Vozil je z vsa naglico, vendar je že med vožnjo opazil, da je prvi ponesrečenec skrajno slab. Pred St. Vidom je g. Stieglitz že uvidel, da vozi ranjenca in mrtve. Medanci so medtem s postaje telefonirali tudi po reševalni avto, ki je srečal g. Stieglitz malo pred poslopjem tramvajске rešize v Zgornji Šiški, kjer so na cesti položili ranjenca v reševalni avto, dočim je g. Stieglitz zapeljal mrtveca — o katerem tedaj še ni vedel, kdo je — pred poslopje policijske uprave v Šubičevi ulici. Tamkaj so mrtveca preiskali obleko in na podlagi dokumentov, ki jih je imel pri sebi, ugotovili, da je nesrečni mladi pokojnik ravnatelj zavarovalnice Royal Exchange, znan naš sportnik 32letni Jože Pogačar.

Nesrečnega Jožeta je požrtvovalni avtomobilist odjedal po kratkem zaslišanju pred Mestni dom, kjer so ga položili na nosila ter ga prenesli do nadaljnjih ukrepov v poslopje Mestnega doma.

Medtem so prepeleli drugega ponesrečenca v splošno bolnico, kjer se je že do dobra zavedel. Bil je 24letni uradnik imenovane zavarovalnice Tomaž Šavnik, ki je izpovedal, da se je bil odjedal popoldne z ravnateljem v avtomobilu znamke »Chevrolet« po zavarovalniških poslih na Gorenjsko. Na povratku sta vozila s precejšnjo brzino, vendar ne sluteč nevarnosti, saj je bil g. Pogačar izkušen avtomobilist.

V Medno sta privozila okrog 18.30. žvignila po nevarnem klancu in dalje mimo Cirmanove gostilne v vas. Hip nato pa je Jože Pogačar za volanom izgubil oblast. V trenutku sta se zasukala zdaj na desno pa spet na levo in katastrofa je bila tu...

Italijansko vojaško letalo pri Mengšu

Pilot je v megli izgubil orientacijo in pristal na naših tleh — Letalo in pilot bosta brez posredovanja vrnjena

Mengš, 25. julija.

Na italijanski meji se vršijo manevri in tako se je zgodilo, da je danes dopoldne neki italijanski pilot v megli izgubil smer, priletel na naše ozemlje in pristal na sejmishu tik Mengša. Pri letalu so se poleg množice prebivalstva znašli takoj tudi orožniki, ki so pilota povabili s seboj na stanico ter o pristanku tujega vojaškega letala takoj telefonično obvestili polovistvo draveke divizijeke oblasti. Iz Ljubljane se je odjedalja v Mengš posebna komisija pod vodstvom ordonančnega častnika kapetana Stanojevića, kateremu sta se pridružila tudi carinski in policijski organ. Nadalje se je v Mengš odjedal z avtom predsednika Aerokluba »Hribarja« tudi poveljnik orožništva g. podpomočnik Taglia. Letalo so medtem že zastražili naši vojaki.

Zaslišal od komisije je italijanski pilot — podnarednik, doma iz napuljske pokrajine, izpovedal, da pripada letalski eskadri v Vidmu. S svojim dvosedelnim šolskim letalom se je dvignil v meglenem jutru k manevriranju nad obmejnimi ozemljem. Slaba busola je kmalu odpovedala in je letalec izgubil vsako orientacijo. Prepustil se je torej smeri vetra in iskal primernih

Stvar se je zgodila tako naglo, da ves prestrašeni Šavnik na številna vprašanja zaenkrat sploh še ne more dati pravih pojasnil. Bliskovito se je voz preklopil, a ne samo enkrat. In že je obležal na cesti. Kaj se je godilo dalje, g. Šavnik ne ve povedati, ker je za nekaj trenutkov popolnoma izgubil zavest. Čez čas je opazil Pogačarja bliž sebe vsega krvavega in slabo se je počutil tudi on sam. Minilo pa je le par minut in že je privozil do njih g. Stieglitz, ki je oba naložil na voz ter ju odjedal proti Ljubljani.

Novica o tragični nesreči g. Jožeta Pogačarja, ki je bil v Ljubljani splošno znan, se je po mestu hitro razširila, čim so ga pripeljali pred policijsko upravo. S policije in reševalne postaje so nemudoma obvestili njegovega vsakega trgovca in glavnega tajnika JZSS g. Josa Gorca, takoj nato pa je šel glas o njegovi nesrečni smrti od ust do ust. Zlasti velika žalost je zavladala med sportniki, ki so se zbirali že proti večeru pred Mestnim domom. Zdravniška komisija, ki sta jo tvorila mestni fizik dr. Mavricij Rus in dr. Franta Mis, je najprvo odredila prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu, na prošnjo sorodnikov pa se je pozneje ukrenilo drugače in so truplo prenesli okrog 20.45 v pokojnikovo stanovanje v palači Viktoriji na Aleksandrovi cesti, kjer zdaj počiva na mrtvaškem odru.

Joško Pogačar je bil eden naših najboljših in najagilnejših sportnikov, ki se je javno udeleževal na raznih sportnih toriščih. In njegov značaj so tudi dčile vse vrline pravega sportnika. Več let je igral nogomet pri Iliriji, znan je bil kot eden naših najboljših branilcev. Pozneje je opustil nogomet in se skoraj popolnoma posvetil belemu sportu — tenisu. Bil je več let načelnik teniske sekcije, duša organizacije teniskega sporta v Ljubljani. V vrstah sportnikov je bil tudi znan kot smel avtomobilski vozač, bil je pa tudi eden naših prvih smučarjev in skakačev. Prve rekorde v smučarskih skokih je postavil Jože Pogačar in priboril si je pred leti tudi naslov državnega smučarskega prvaka. Gotovo je, da je z njegovo smrtjo naš mladi sport hudo prizadel, veliko izgubo pa je utrpela tudi SK Ilirija, katere zvesti in dolgoletni član je bil. Bodi pokojnemu ohranjen časten spomin, bridko prizadeti rodbini izrekamo globoko sožalje.

S konference interparlamentarne unije Govora naših delegatov Kumanudija in dr. Jankovića Francosko-italijanski konflikt

Ženeva, 21. julija. Danes se je nadaljevala in završila splošna razprava o poročilu generalnega sekretarja. Med prvimi govorniki na dopoldanski seji je govoril predsednik jugoslovenske delegacije Kosta Kumanudi, dočim je na popoldanski seji prišel do besede dr. Velizar Janković. Kumanudi je med drugim poudarjal, da je Jugoslavija, popolnoma vdana ideji mira, s posebno pažnjo sledila konferenci v Ženevi in v Lausanni. Preden narodi omeje svoje oboroževanje, žele juridične, moralne in materialne garancije za absolutno varnost. Zato se je Jugoslavija od početka priključila tezi, da je zabraniti in izključiti vsak napad. Čim najdemo za to sredstva, bo oboroževanje kot nepotrebno padlo samo po sebi. Ako so reparacije za one, ki jih plačajo, težka kontribucija, pa njih brisanje ni nič manj občutno za one, ki jih prejemo. Jugoslavija je bila zlasti prizadeta po resolucijah, sprejetih v Lausanni. Jugoslovenska vlada ni mogla lemi pristati na Hooverov moratorij in si mora še pridržati svoj podpis tudi za ureditev zadeve v bodočnosti.

V istem smislu je govoril tudi dr. Janković. Interparlamentarna unija mora protestirati in ne sme pripustiti, da bo naša generacija ona, ki je pokopala civilizacijo. Briandov načrt je nameraval ustanoviti sodelovanje Evrope na gospodarskem polju. Upamo, da nas bodo vse države podpirale, da pridemo do podunavskega sporazuma. Treba je, da se vrnemo k liberalnejšemu režimu v internacionalni trgovini.

V debati so govorili še: Yehra Ibrahim paša (Egipt), dr. Loewenherz (Poljska), Halin (Švedska), Morgan Jones (Vel. Britanija), Usida (Japonska), Re David (Italija), Lukacs (Madžarska), Choinski - Dzieduzewski (Poljska), Habib Doss bev (Egipt), La Fontaine (Belgija), dr. Bell (Nemčija), Esterlich (Španija), ki je sporočil oficijelno vabilo za prihodnje zasedanje unije v Madridu, Rhys Davies (Vel. Britanija), Ahmed Ihsan (Turčija), Burlikov (Bolgarija), Little (Irsko), Winter (Češkoslovaška).

Jutri je na dnevnem redu razprava o sintetičnem naftu za kodifikacijo svetovnega prava (droit mondial).

★

Ženeva, 22. julija.

Razprava o »sintetičnem naftu za kodifikacijo svetovnega prava« je uvedel poročalec Henri La Fontaine (Belgija) ter predlagal, da interparlamentarna unija sprejme načrt zakonika za svetovno pravo ter narodi pravnemu odseku, da nadaljuje metodično študije o posrednih poglavjih tega zakonika, da more kasnejši konferenci unije postaviti primerne predloge za pospešitev izgradbe in poenotenja svetovnega prava. Zanimivi načrt ima tri oddelke:

Ženeva, 23. julija.

Francosko-italijanski konflikt v interparlamentarni uniji se je proti večeru še oostiril. Italijani so ostali nepopravični. Ba je so dobili navodila naravnost iz Rima, da ne smejo odjenjati. Minister Balbo, ki nam domestuje zunanjega ministra na razoro-

Otvoritev olimpijade

Los Angeles, 24. julija. Č. Predsednik Hoover ne bo otvoril olimpijade, kakor je bilo prvotno določeno. Svetoval je, naj povabijo podpredsednika Curtissa, da otvori olimpijado. Curtiss je na to pristal. Olimpijada bo otvorjena v soboto.

Prostovoljno znižanje plač v New Yorku

New York, 24. julija. Newyorški župan Walker je pozval vseh 145.000 obinskih nameštencev, naj se odrežejo enomesečni plači, da bi se na ta način znižala bremena davkoplačevalcev.

Teniška ekipa Francije proti Ameriki

Pariz, 25. julija. AA. Po večerajšnjih tekmah za Davisov pokal med Nemčijo in Ameriko je kapitan francoske teniske federacije določil Cochetta, Borotra, Brugnot in Boussuja, da bodo zastopali francoske barve v izizavalnem kolu za Davisov pokal proti ameriškim zastopnikom, ki so zmagali nad Nemci s 3:2. Znan igralec Lacoste je nenadoma bolel, zato ne pride v francosko reprezentanco.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, prehodno, a malo oblačno, zlasti podnevi, temperature bodo narasle. — Situacija včerajšnje dne: Barometriška depresija, ki je prevladovala v jugovzhodni Evropi, se je pričela umikati proti vzhodu. Za njo prodira antiklon iz jugozapadne Evrope. Nad severnim Atlantskim oceanom se je ponovno tvorila depresija. Sprito takšne izobrazne razdelitve je pričakovati, da bo pri nas vreme bolj vedro in da bodo narasle temperature. Pritisk je v slobošnem narasel za 3.5 do 8 mm, najmanj v južnem Primorju in v vzhodnih krajih naša države. Gibal se je med 760 in 764 mm. Temperature so padle za 1 do 2 stopinj v hrvaškem Zagorju, v vzhodnih krajih države in v južnem Primorju, narasle na so za 1 do 6 stopinj v zapadni Hrvatski, v gornjem in srednjem Primorju.

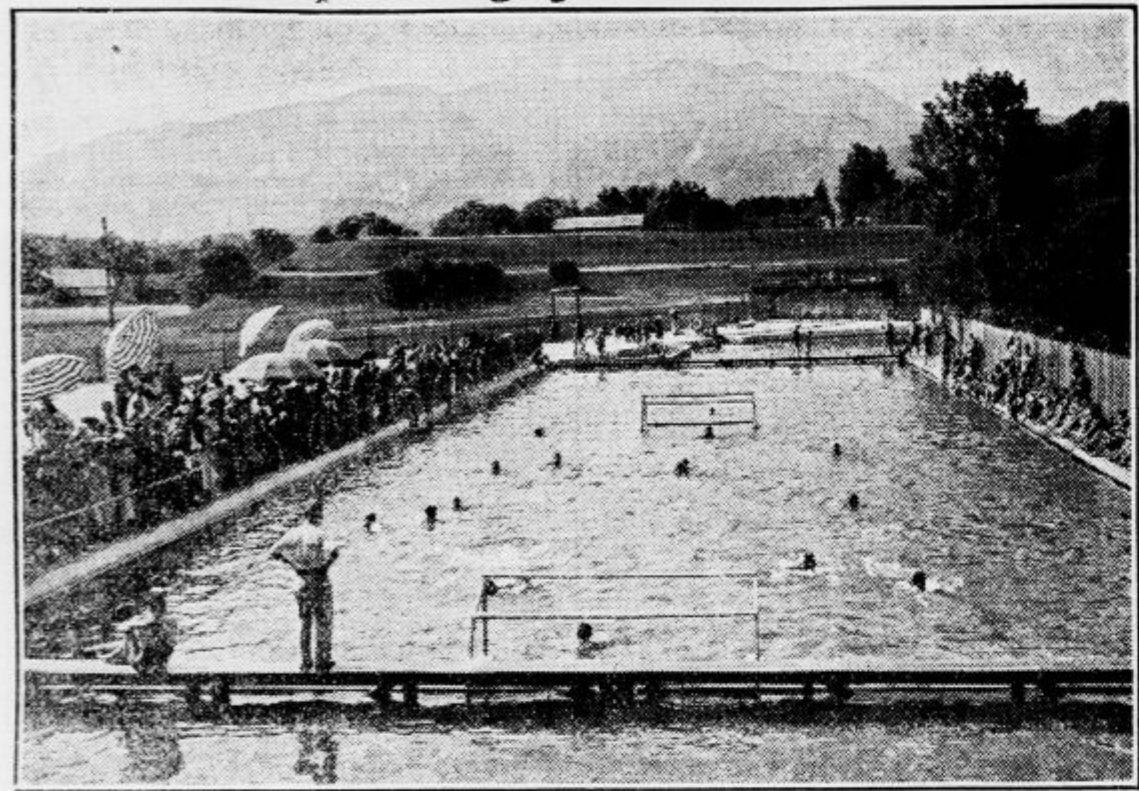
Dunajska vremenska napoved za torek: V južnih Alpah in na vzhodnem robu Alp jasno in toplo.

Zlato pero Macdonaldu

London, 25. julija. AA. Tajnik lausanske konference je izročil ministrskemu predsedniku Macdonaldu, ki je predsedoval lausanski konferenci, v spomin zlato pero, s katerim so podpisali reparacijski dogovor.

Naši kraji in ljudje

S plavalnega prvenstva LPP

Prizor z juniorske waterpolo tekme Ilirija : Kamnik. Ilirija je zmagala 9:0 in si priborila tudi prvenstvo LPP v waterpolu juniorjev

V šole je mnogo poklicanih...

Od osvobodjenja do danes je bilo ustanovljenih 523 novih šol in se je v veliki meri znižalo število analfabetov

Ljubljana, 25. julija.

Solstvo ne spada samo v kulturno rubriko našega narodnega in državnega življenja, temveč tudi v socialno in to v toliki meri, da se odvarja z njim že posebno, od leta do leta večje pozornosti vredno poglavje. Naslednji statistični podatki lahko to dovolj razložijo:

Deseterice naših največjih mest: Beograd z Zemunom in Pančevom, Zagreb, Ljubljana, Skopje, Sarajevo, Subotica, Novi Sad, Split, Maribor in Osijek, je imela v preteklem šolskem letu skupno 43 popolnih in 33 razrednih srednjih šol s 32.260 dijakov. Od teh odpade na moški spol 20.549, na ženski pa 11.651, kar bi se reklo z drugimi besedami, da odpade na 7 učencev desetorice naših srednjih šol. Kapaciteta srednjih šol v posameznih mestih pa je bila naslednja: Beograd je imel 8735 srednjih šol (4882 moških, 3753 ženskih), Zagreb 6635 (4169, 2266), Ljubljana 4771 (2904, 1567), Sarajevo 2854 (1957, 897), Maribor 1871 (1340, 531), Split 1858 (1393, 465), Skopje 1773 (1081, 702), Osijek 1632 (974, 658), Subotica 1597 (1194, 409) in Novi Sad 1424 (815, 609).

Razmerje med številom prebivalstva Beograda, Zagreba in Ljubljane je približno 4 : 3 : 1, razmerje med številom srednjih šol v teh mestih pa je 2 : 1, 5 : 1, ali z drugimi besedami: Beograd je po številu prebivalstva štirikrat večji od Ljubljane, po številu srednjih šol pa dvakrat večji, Zagreb pa je po številu prebivalstva trikrat večji od Ljubljane, po številu srednjih šol pa poldrugokrat večji.

Razmerje med številom dijakov in dijakin s se zelo spreminja. Največji je procent dijakov v Beogradu in sicer 43% od skupnega števila srednjih šol, potem pa se v vrstilo druga mesta takole: Novi Sad 42,9 odstotka, Skopje in Osijek 40%, Zagreb 35%, Ljubljana 33%, Sarajevo 31%, Maribor 29%, Split 25%, Subotica 24% in tako se vidi iz teh števk, da prihaja v srednje šole najmanj učenec in onih krajih, kjer je veliko premožnih posestnikov in trgovcev, dočim je največ dijakov v krajih, kjer je

med prebivalstvom mnogo uradnikov, malih obrtnikov in profesionalnega delavstva. Zanimivo je tudi to, na koliko prebivalcev odpade v posameznih krajih povprečno po 1 srednješolski ali srednješolska. V Ljubljani na 15, v Mariboru na 19, v Sarajevu na 21, v Splitu na 24, v Zagrebu na 28, v Beogradu na 29, v Osijeku na 36, v Skoplju na 43, v Novem Sadu na 49, v Subotici pa na 63 prebivalcev in je tako največ dijakov in dijakin v Sloveniji.

Največje število dijakov ima moška gimnazija v Subotici, in sicer 1313. Nad 1000 dijakov in dijakin imajo pa naslednje srednje šole: II. ženska realna gimnazija v Beogradu 1109, I. moška realna gimnazija v Beogradu 1032, II. realna gimnazija v Mariboru 1153, moška realna gimnazija v Skoplju 1031, I. moška realna gimnazija v Sarajevu 1105, najmanj učencev pa imajo škofijska klasična gimnazija v Splitu (190) in ženska realna gimnazija na Sušaku (382). 111 manjših mest in trgov pa ima 117 srednjih šol s 47.310 dijakov in odpade tako na vsako šolo povprečno 406 dijakov. Razmerje med številom šol v provinci in šolami v desetorici prej navedenih največjih mest je 5:2, razmerje števila učencev pa 3:2. Provincija ima torej blizu trikrat toliko šol, v njih pa samo poldrugo pomočnikov dijaštva desetorice največjih mest. Razmerje med številom dijakov in dijakin v provinci pa je 5 : 2 ali 4 dijakinje pridejo na 10 dijakov.

V svojemznanj knjiški »Naši socialni problemi« je pisatelj Slobodan Ž. Vidaković torej upravičeno posvetil obširnejše poglavje reformi šolstva in je tudi že iz te statistike razumljivo, zakaj je to poglavje v kratkem povedano, takole obdelal: Šolska reforma nam stremi za tem, da se ne ustvarja intelektualni proletarijat iz absolutno srednjih šol, ki iščejo skoro vsi zaposlitve pri državi ali pri samoupravah. Naše šole so v enem samem desetletju vrgle med nas nad pol milijona intelektualnega proletarijata in le obrok 60.000 strokovno izobraženih mladih ljudi.

Prvi „jamski“ nosorog

Jamski sicer ni, pač pa je padel v logaško jamo, kjer ga zdaj odkopavajo — Pojasnilo kustosa dr. Kosa

Ljubljana, 25. julija.

V nekem slovenskem dnevniku sem čital, da so našli v novi Logarjevi jami ostanke jamskega nosoroga. »Saperlot!« sem se udaril po pleši, mel naočnike, jih obrisal in še enkrat prečital. Res jamski nosorog! To mora pa v svet, da bo videl, kaj vse premore slovenska zemlja. Logatec bo zaslovel do skrajnih mej zemeljske oble po prvem in edinem jamskem nosorogu. Kako ga bomo krstili? Po diluvijalnem sibirskem nosorogu: Elasmotherium spelaeum scavenicum Logari logaticense. Če imamo jamske medvede, naj nam bodo priznani tudi jamski nosorogi. Če imamo bele, modroviške, indijske, afriške in druge nosoroge, dolge do 5 m in 2 m visoke, jim častno postavimo poleg belučiterija še našega slovenskega jamskega nosoroga.

Ves vesel jo mahnem v muzej, da čestitam kustosu dr. Kosu za to edinstveno pridobitev, ki bo dvignila sloves narodnega muzeja in mu nosila vsako leto milijone za poset in odditke. Pa se je nasmehnil gospod kustos moji navdušenosti in pripomnil, da je za ime še čas. Eno pa je gotovo da nova najdba ne bo imela pridevka spelaeum (jamski), ker se je le slučajno pripetila obema — nosorogu in časniku — ista

Veliki prosvetni uspehi v Južni Srbiji

Pomembna statistika srednješolskega dijaštva — Iz kulturnega v socialno poglavje

Skopje, 25. julija.

Po balkanski vojni 1912 je Srbija v južnih krajih našla v prosvetnem pogledu strašno zapuščenost. Razen nekaterih večjih krajev je bilo med prebivalstvom okrog 95 odst. analfabetov. Pod nekdanjo turško vladjo sploh ni bilo prosvetnega problema v obliki izdelanega državnega prosvetnega programa. Nekdanji turški oblastniki se v svojih domačih pokrajinah niso marali za šole, kaj šele, da bi se za nje brigali med srbsko rajo. V krajih, kjer je bila muslimanska večina, so obstajale verske, večinoma privatne šole, ki pa po svojem delovanju nikakor niso spadale v okvir smotnega narodnega prosvetnega delovanja ter svojim učencem tudi niso ničesar nudile, kar bi predstavljalo kako vrednost za moderno življenje.

V prvem letu po osvoboditvi je Srbija

ustanovila na pravi neobdelani ledini že blizu 30 ljudskih šol, to uspešno prosvetno akcijo pa je prekinila svetovna vojna in je tako Jugoslavija zatekla v prosvetnem pogledu v južnih krajih še večji nered in večjo puščino, kakor je bila po balkanski vojni. Bolgari so namreč v par letih svoje okupacijske oblasti z vsi silo zatrli vse, kar so ustanovili srbski prosvetni delavci. Z intenzivnim prosvetnim delom se je začelo že l. 1918. in je v južnih srbskih krajih do danes zgrajenih že 523 novih ljudskih šol, ki jih obiskuje pod vodstvom 2178 učiteljskih moči po zadnji statistiki 110.053 učencev in učenec. Obnovile so se tudi mnoge, po balkanski vojni ustanovljene šole in tako je nepismenost padla od 95 odst. na 69 odst.

Južna Srbija je od osvoboditve do danes napravila na polju šolske prosvete nepri-

čakovano velik in uspešen korak za kulturno izenačenje z drugimi pokrajinami. Prosvetnim zahtevam sicer ne odgovarja doseganje število šol in učnih moči, mnoge šole so, kar se tiče same ureditve, dokaj primitivne, učni načrti vsebujejo samo minimum od tega, kar je uveljavljeno v drugih pokrajinah z dobrim prosvetnim fundamentom in z dolgotrajno sistematično prosvetno službo, pri vseh teh nedostatkah pa manifestira poleg velikega prizadevanja šolskih oblasti in učnih moči tudi samo prebivalstvo s svojo dobro voljo velik napredek prosvete, ki je pomemben še posebno zaradi tega, ker je dosežen na ozemlju, ki je bilo toriče tolikih ljutih borb in kjer se je od sovražno strani storilo vse, da bi ostal narod odtujen kulturi in prosveti.

Danes ob 4., 7/8. in 9/4. zvečer:
OPERA
sijajne komike, smeha, petja, zabave:

Mamselle Nitouche

V glavnih vlogah
Any Ondra, Georg Aleksander,
Oskar Karlweis, Hans Junkermann
Paramount zvočni teatnik
Elitni kino Matica
Telefon 2124

Jože Pogačar,

ravnatelj zavarovalnice Royal Exchange v Ljubljani, naš popularni sportnik, se je večer popoldne pri vožnji z avtomobilom ubil blizu Mednega. Poročilo o njegovi tragični smrti priobčujemo na drugem mestu

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefov« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefov« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tragična smrt mladenke

Hrastnik, 25. julija.

V soboto zvečer je našla smrt pod tovarnim vlakom, ki vozi okrog 19. iz Hrastnika proti Trbovljam, 23letna Ema Čepinova, pomočnica v brusilnici steklarne. Prej zdrava in vesela mladenka je bila zadnje čase zelo potrta, a je v soboto dopoldne še delala v brusilnici in popoldne je pomagala doma svoji 62letni materi, pripravila je večerjo za vso družino. Okrog 18. pa je dejala, da gre na sprehod. Napolnila se je proti Klembasu in od tedaj je niso več videli žive.

Ko je vlak povozil nesrečnico, je bila o tem takoj obveščena hrastniška železniška postaja in so truplo, ki je bilo popolnoma razkosano, prinesli v mrtvašnico pokopališča v Dravi. Šele v nedeljo so po obliki spoznali Emo Čepinovo. Mladenka je bila, kakor je ugotovila komisija, sama v smrt in sicer zaradi razočaranja v ljubezni. Zaradi skrbi in srčnih bolečin se je lotila duševna depresija. K duševni bolezni je bila najbrž še nagnjena, ker se tudi njen brat zdravi v umbolnici. Nesrečnico bodo pokopali v Dragi nad Hrastnikom. Prebivalstvo obžaluje tragično usodo dobre in pridne mladenke ter sočustvuje z njeno hudo prizadeto rodinjo, zlasti pa z materjo, kateri je bila dobra hči največja opora.

Huda nesreča mladega akrobata

Celje, 25. julija.

V nedeljo popoldne in zvečer so priredili v Vojniku trije akrobati-amaterji in neka akrobata iz Celja javne produkcije na žici, ki so jo napeli med posojilnično hišo in Kaševovo gostilno. Popoldne je produkcija potekala povsem gladko. Zvečer pa se je pripetila med izvajanjem vrstolomnih točk nesreča. Ko je 16letni Anton Mlakar iz Zepine pri Ljubčini, prikovalni učencu pri Rudolfov Pakju v Celju, ob 20.15 absolvirati svojo točko, prišel preko žice na oder na strehi, odložil drog za vzdrževanje ravnotežja in se hotel prikloniti občinstvu, se je z glavo dotaknil električnega voda. V trenutku se je močno posvetilo, fant pa je strmoglavil 12 metrov globoko in priletel

z glavo na pločnik. Obležal je nezvestem s prebito lobanjo v mlaki krvi. Slučajno se je tedaj pripeljal mimo celjski okrožni zdravnik g. dr. Hočevar, ki je ponesrečenca obvezal. Kmalu nato pa je že prispel iz Celja reševalni avtomobil, ki je pripeljal Mlakarja v bolnico. Nesreča se je pripetila najbrže zato, ker je nekdo ugašal in prižigal veliko električno svetiljo.

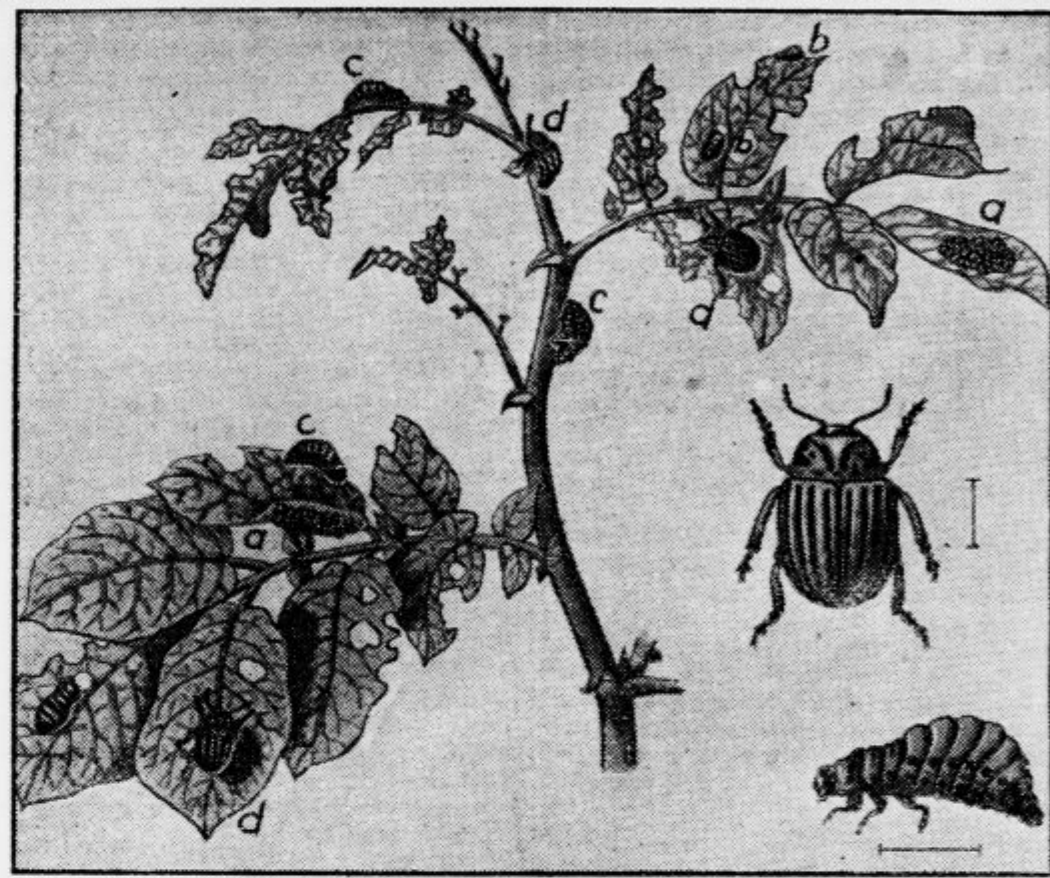
ko, zaradi česar je Mlakar izgubil orijentacijo. Nesrečo je povečalo dejstvo, da pod žico ni bila razpeta mreža, ki so jo pomočniki akrobatov držali v rokah. Preiskava bo dognala, kdo je zakrivil nesrečo. Stanje ponesrečenega Mlakarja je zelo resno in se mladenič še vedno ni prebudil iz nezvesti.

Koloraditis

Nova bolezen na deželi — Kako se je branimo

Ljubljana, 25. julija.

Kakšna bolezen je pa spet to? Ali je nalezljiva? Morda celo v sorodstvu s kolero? Komaj 14 dn je stara koloraditida, pa je menda že vsa dežela okužena. Spada v vrsto duševnih boleznij (peihoz, kakor pravijo zdravniki). Ubogi bolniki, ki jih je napadla, prično hoditi na polje in zbirati najrazličnejše hrošče od velikega rogača do božjega volka in vse mogoče gosenice. Ti isti gospod, ki ima pri »Jutru« živali in

nestine čez, kar ne ve, kam bi z vsemi temi zakladi, ki prihajajo dnevno s pošto. Pravi, da bo napravil Nočeto bariko za vso to golazen. Danes ga je na primer pozdravila že na vse zgodaj pošiljka z zelene Stajerske: 13 om dolga rumeno-zelena, kakor prst debela gosenica s cikcakastimi marogami po hrbtu, na glavi pa rog kakor sam bogosvaraj; leži v škrti v zeleni krompirjevki. Zraven pa tole pismo:

»Ujel sem jo danes 24. julija na svoji njivi, kjer mi je obžita v nekaj urah 6 velikih krompirjevih sadik, dočim je ostalo razlišno zelenjavo pustila v miru, dasi je posejana v bližini. Pregledal sem vse naokrog po krompirju, a nisem našel niti drugih sadik poškodovanih, niti ne gosenic v njeni bližini, zaradi česar sklepam, da je mogla od daleč priti in je krompirju posebno nevarna, ker običajne naše gosenice ne jedo krompirja, posebno ne v bližini vrtov. Prosim, da se po možnosti ugotovi, kakšne vrste je gosenica, ki Vam jo pošiljam na ogled, če je res tudi za znanstvo kaj posebnega. Pri nas ni še nihče nikoli videl takšnih gosenic.«

Niše se ni čuditi pošiljateljovi skrb, saj takšne zveri se človek lahko ustraši. Res, velika je in celo rogata, nevarna pa ni. Poslana žival je namreč gosenica precej redkega, največjega našega ponočnjaka

jo rumene, bo pa metov obilna. Za letos prerokuje boginja dobro metov, za ajdo pa slabo obeta.

Da spet uplahne hroščarska poplava in se zabrani širjenje koloraditide, ki jo je povzročilo pisanje in poročanje o koloradskem hrošču, ki uničuje francoske krompirjeve nasade, prinašamo še enkrat sliko tega škodljivca. Na krompirjevki je naslikan koloradski hrošč v naravni velikosti, poleg pa povečan kakor tudi njegova ličinka. Hrošč je na videz prav nedolžen, 1 cm dolg, rumenordečih kril, ki ima vsako po pet črnih prog od glave do zadka. Samica leže na krompirjevko jajčeca v kupčih po 60 do 100 skupaj. Ko se izležejo ličinke, so prav male, dosle pa merijo dober cm. Te ličinke so baš pravi škodljivci, ker vso krompirjevko požro, da ne more rasti gomolj.

Za naše kraje ne preti zaenkrat opasnost pred njim, vendar pa je dobro, da pazijo naši kmetje na objedavce krompirjevke. V Nemčiji se je koloradski hrošč že trikrat pojavil sredi zdravih nasadov, pa so ga po kmetijski pazljivosti takoj odkrili in ga v enem letu uničili. Če kdo najde kakšnega sumljivega škodljivca, naj ga pošlje z rastlino vred kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ljubljani, Dunajska cesta.

Jutranji izprehod okoli slatinskih vrelcev

Rogaška Slatina, 25. julija.

Krasno poletno jutro. Sonce sije z vedrega neba in obžareva okoliške grice in strehe visokih hotelov. Na promenadi je še hladno, prijetno. Bolniki se točno drže svojih zdravniških predpisov, pijejo zdravilno vodo pri Stiri, Templu in Donatu ter se sprehajajo. Pozdravljajo se znanci, razgovarjajo o boleznih, zdravnikih in sploh o vsem, kar jim pride na pamet. Kritikujejo restavracije, češ tu je bolje, drugi zopet, da je tam bolje. Največ jih je bolnih na želodec, potem slede oni s črevesnimi in žolčnimi težkočami. Mnogo jih je s sladkorno boleznijo. Prve noči sne navadno izvrstno, čez teden dni tožijo zaradi nespečnosti. Ugibajo o vzrokih. Krivo je vse, samo v reakcijo, ki nastopa po par dneh zdravljenja, ne verujejo. Zdravnik si beli glavo, povprašuje glede hrane, vode, koneli toda ne najde vzroka. Zato jih tolaži, naj potrpe le še nekoliko dni in vse se bo spet povrnilo, tek in spanje.

Nekateri celo trde, da jih voda zapira, ne pomislijo pa, da je ne znajo piti in da je temu vzrok velika sprememba dijetne, dolga vožnja, klima, kar vse vpliva na črvo, posebno če inklinirajo k zaprtju. Ne uajo si popiti čašice hladnega Donata, zdravnik ne vprašajo, ker sami vse boljše vedo in znajo, fakično pa štedijo tam, kjer ni na mestu. Zvečer pa sedijo dolgo v — baru. Toda kriva je — voda, seveda! Okoli 8. ure zjutraj prihajajo takšni zaspanci iz svojih ležišč, med tem ko so poslušni bolniki že davno v kopalnicah. Vendar moramo tudi take imeti, drugače bi bile vse kabine zasedene samo v zoodnih urah in bi kopalni močisti prodajali dolge čas v nožnejših urah. Videti je, da je Rogaska Slatina ustvarjena za vse, za bolnike in letoviščarje. Prvi hočejo miru, drugi veseljačenja. Komu naj se ugod? Naravno, da tistim, ki so v pretežni večini, saj sami skrbje za to, da pridobe i bolnike in tako so slednji vsi zadovoljni. Prvi plešejo, drugi gledajo. Vsi so veseli. edino operni kapelnik, nad vse simpatični Neffat, ie resen pri svojem vzvišenem poslu, to da menda samo takrat. Vsi ga imajo radi, saj tudi ne skopari z lenimi komadi in da še rad kaj povrh. Zelo živahno je letos v dvorani, kjer pleše mladina in starina, še bolj veselo pa je rajanje na parketnem podu zunaj pred godbenim pavilijonom.

Rogaška Slatina se letos ponaša z odlično publiko. Videli smo med prvimi gosti patrijarha Varnava, mariborskega škofa dr. Karla zagrebškega nadškofa dr. Bačurja, divizijskega generala Dimitrijeviča, ameriškega pisatelja in rojaka Ljaja Adamiča s soprogom, Srčka Tešića, predsednika glavne kontrole iz Beograda, senatorja Iva-

na Hribarja, ameriškega trgovca Krmpotiča, seveda tudi najstarejšega kopališkega gosta Jeana Schreya iz Ljubljane in še mnogo drugih uglednih mož. Vidi se da ima Rogaska Slatina tako privlačno silo, da je niti kriza ne omaje; res pa je, da imajo privatniki še sobe na razpolago, med tem ko so zdraviliške sobe močno zasedene. Gostje ne morejo prehvaliti zdravilne vode slatinskih vrelcev

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnije odvajalno sredstvo.

Ženske čakajo na podporo

Slika z Borze dela

Ljubljana, 25. julija.

Enkrat na teden izplačujejo na Borzi dela podpore brezposelnim delavcem. Prav za prav to niso podpore in miloščine, temveč kupljena pravica, zakaj podpora dobi le delavec, ki je bil za svoje prispevke zavarovan pri OUZD, ki je torej delal, ko je imel priliko, in ki ni brezposeln po poklicu. Katarakt čez katerega je lani in letos zaplulo svetovno gospodarstvo, je povzročil tudi socialno katastrofo mnogih naših delavskih družin. Pri takem vsakotrednem izplačevanju podpor brezposelnim delavcem se najbolj odražajo te tihe, pretresljive tragedije.

Med petdesetimi, ki čakajo na podporo, sta si dve revni ženski priborili majhno »protekcijo«, namreč da sta prvi na vrsti. Prva pove, da je bilo njenega moža sram priti prositi podpore, ker se nikoli ni prosil in je vedno delal, zdaj pa je brez posla in doma ni niti denarja za sol niti soli. »Koliko imate otrok?« — »Deset in sami majhni so.« Zaradi tolike družine je prejela 168 Din podpore za teden. Vsa veselja je svoj prazni cekar stisnila pod pazduho — ter z borze dela stekla naravnost na živilski trg, samo da bo lačna družina čimprej prišla do kosila. Samo petkrat bo še imela pravico do te podpore, potem ji Borza dela po predpisih ne bo mogla ničesar več dati.

Druga »protežiranka« pove, da ima vsamok pet otrok, zato pa moža, ki je zbolel za pljučnico in vnetjem reberne mrene, odkar je glad v družini. Tudi ta je s cekarjem precej odhitela na trg. Proti temu »protežiranjcu« pa je protestirala tretja ženska, češ da se njej prav tako mudi, doma ima osem mesecev starega otroka, katerega je samega zaklenila v sobo. Ženske so ženske, ženskimi prošnjam je težko odreči, posebno kadar so v resnični stiski, in tako je tudi ta tretja pred vsemi drugimi prišla na vrsto.

Za ženskami pa so se razvrstili možaki. Ti so bolj skopih besedi, malo sram jih je, da morajo svojo stisko, v katero so zlašli brez svoje krivde, dajati na uradni zapisnik; starci in mladeniči, pa spet ženske in močni, zdravi možje. Tako je na Borzi dela vsak teden, kadar dele podpore.

So že tu!

Srečke za V. (milijonski) razred državne razredne loterije.

Čas obnove srečk je do 8. avgusta. Nato se bo pričelo žrebanje, ki bo trajalo cel mesec. Izrečane srečke bodo redno priobčevali v »Jutru« in v »Slovenskem Narodu«, tako da bodo mogli oni, ki jim bodo srečke izrečane za majhen dobiček, srečko takoj zamenjati in nadaljevati igranje na visoke dobitke

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domače vesti

* **Stipendisti francoske vlade.** Mod. drugimi so deležni stipendij, ki jih je razpisala francoska vlada za študij na francoskih visokih šolah: Lelja Fermečeva, Stanek Logar in Veljko Gortan za filozofske študije v Parizu, Branko Alujevič za juridično fakulteto v Lyonu, Fran Novak za radijski zavod v Parizu, Josip Kurat za elektrotehnične študije, Irena Bocak za pravne študije v Parizu, Anton Ovišek za filozofske študije, Vladimir Antolek in Drago Šijanec za glasbene študije, vsi v Parizu, Josip Sodja za filozofske študije v Grenoble, Zvonimir Kocijan za filozofske, Ljudevit Ceslar za teološke študije, Zvonimir Požgaj za arhitekturo, Stane Melihar, Božena Šlumpf in Svetozar Rajčević pa za filozofske študije v Parizu.

* **Zbornik ptujskih akademikov.** Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptujju je ob priliki desetletnice svojega obstoja izdalo knjigo »Jubilejni zbornik 1922-1932«, ki vsebuje poleg člankov o društvu, članke o preteklem, polpreteklem in sedanem Ptujju izpod peresa znanih ptujskih kulturnih delavcev, ter nekrologe slovenskih javnih delavcev, zaslužnih za Ptuj. Knjiga je odlično opremljena: vezava in tisk sta zelo čedna.

* **Sprejemni in popravni izpiti na srednjih šolah.** Minister prosvete je dovolil, da vsi učenci 4. razreda osnovne šole, ki iz upravičenih razlogov niso mogli polagati sprejemnega izpita v juliju, pa ustrežajo pogojem § 55 zakona o srednjih šolah, lahko polagajo sprejemni izpit v roku od 24. avgusta do 1. septembra. Ta sklep velja samo za redne učence in izklopljen samo za letošnje leto. Razen tega je minister prosvete odobril, da učenci uklenjenih nepopolnih gimnazij in popolnih gimnazij, ki so bile reducirane v nepopolne, lahko polagajo popravne izpite in izpite v času od 24. avgusta do 1. septembra na državni gimnaziji, na kateri želijo nadaljevati svoje študije. Popravne izpite iz nižjih in višjih matur lahko v istem roku polagajo na državnih popolnih srednjih šolah, kjer jim je to najbolj ugodno. Za polaganje vseh teh izpitov se je treba s prošnjami obracati na direktorje gimnazij.

* **Razpis dobav pisarniških potrebščin za bansko upravo.** Kr. banska uprava v Ljubljani razpisuje dobave pisarniških potrebščin. Vse dobave se izvršijo franco ekonomsko kr. banske uprave in to v raznih količinah v okviru vsakokratne potrebe, ki se bo dobavljale sproti prijavljala. Licitacija bo 17. avgusta ob 11. v sobi št. 21 v palači banske uprave. Ponudbe naj se vložijo najkasneje na dan licitacije do 11. ure v roke dražbene komisije. Natančnejše informacije glede dobave in vzorci potrebščin dobe zainteresirani med uradnimi urami v ekonomatu kr. banske uprave.

* **Vojaške vesti.** Za uspešno delovanje v vojaški službi so bili odlikovani: konjiški kapetan 2. razreda Stanislav Pirc z redom sv. Save 5. stopnje; z medaljo za vojaške vrline: kapetan Jurij Kerhin, poročnik Jožef Bertok in Zvonimir Bohte; z zlato medaljo za vestno službovanje poročnik Emil Brunskole, podporočnik Alojz Kukman in Franc Berghmeier ter poročnik korvete Franc Valentincič; s srebrno medaljo za vestno službovanje podporočnik Ivan Ramšak ter narednik Alojz Horvat, Antona Rušnik, Jožef Tomik, Rudolf Dollnar, Jožef Pšenčnik, Leopold Peršuh, Anton Lušin, Ludovik Lubej in Ignac Kostanjevec ter podnarednik Josip Tršar, Viktor Ribič Alojz Setina, Franc Mešič, Maks Lužnik in Jože Pehar. — Kapetan 1. razr. Fran Pač je kot skladiščni manipulant pridobil 18 pešpolku. Zenitev je dovoljena poročniku fregate Josipu Polaku z gđ. Margareto Hermanovo, hčerko darčnega uradnika v Beogradu, in poročniku fregate Rajku Vamundu z gđ. Sretno Matulovičovo, hčerko načelnika tehničnega oddelka banske uprave v Splitu.

Gospodinje, pozor!

Vse vrste žganja in alkohola za vlaganje sadja dobite pri trvdki

„**ALKO**“ d. z o. z.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1-10, 7. vrsta padavine, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

25. julija
Ljubljana 7, 763, 8, 14,0, 70, E1, jasno, —
—; Ljubljana 13, 761,7, 25,0, 40, W2, 3, —
—; Maribor 7, 762,3, 16,0, 70, mirno, jasno,
—; Zagreb 7, 763,2, 18,0, 70, W1, jasno,
—; Beograd 7, 761,0, 16,0, 80, WSW6,
dež; Skopje 7, 759,9, 20,0, 50, NV, 6, —
—; Split 7, 761,8, 22,0, 70, mirno, jasno,
—; Kumbor 7, 759,9, 21,0, 90, mirno, jasno,
—; Rab 7, 762,6, 21,0, 40, mirno,
jasno, —
Sonce vzhaja ob 4.36, zahaja ob 19.38.
Luna vzhaja ob 22.35, zahaja ob 12.51.

Če nimate sami aparatov

za povečevanje filmov formata Leica, 3x4 in 4x4, Vam mi napravimo

Trikopije (povečave 9x12)

FOTOLABORATORIJ staroznane

drogerije Kanc, Židovska 1

In se po delu odpravila domov. Plug sta peljala na pluznah in poduri. Ko sta prišla po cesti proti Jermanku na najostrejši ovinek, kjer je cesta najozkejša in nena- doma zavije navzdol, je pridrvel tovorni avtomobil iz Krškega. Vozil je levo in kar zaneslo ga je pred konje. Avta šofer ni mogel pravočasno ustaviti in je zadel ob kobilu. Konja, ki drugače nista bila plašljiva, sta po dotiku pobesnela, se ritensko obrnila in zdirljala po cesti nazaj. Nekako pol kilometra od kraja, kjer se je izvršil karambol, je skušal besna konja prestrašiti posestnik Janez Markec, ki pa se mu to ni posrečilo. Konja sta se mu iztrgala, zavila s ceste in zdirljala po hribu navzgor. Pri hitrem diru pa se je na nesrečo plug zamotal v neki grm v bližini ceste. Zaradi ostrega brega, sta konja, nenadno ustavljena, padla z vsa težo na cestni breg. Večja kobila je padla na plug in pluzne, manjša pa na njo. Pri močnem padcu so se pluzne zasadile kobilu v trebuh, čreva so izstopila in po nekaj minutah je lepa žival poginila. Vso zadevo preiskujejo rakski orožniki. Škoda je ocenjena na 3200 Din.

* **Petrolejski vrelec sredi Pirota.** Mesto Piroto postaja v zadnjem času polno senzacij. Kakor smo poročali, so nedavno našli v nekem vinogradu veliko zbirko bizantinskih zlatnikov, potem so našli zlatnike in raznovrstne nakite iz Obrenovačeve dobe, sedaj pa se je pojavil v sredini mesta, v ulici Kneza Mihajla na posestvu barjara Dimitrija Simonovića, petrolejski vrelec. Simonovičev sosed, čevljarški mojster Ivanovič trdi, da je petrolejske izvirke zasledil že pred par leti, ko je prekopaval svoj vrt. Z zanimivjo najdbo petrolejskih vrelcev se bo bavila v teh dneh strokovna komisija in je prav mogoče, da bo- sta skromna piroteksna obrtnika s časom še petrolejska magnata.

* **Rekordna letina češpelj v Bosni.** Kakor vse kaže, bo letošnja letina češpelj v Bosni vprav rekordna. Računa se, da bo letošnje leto še prekosilo znano dobro leto 1908, ki je bila v tamkajšnjih krajih ena najboljših. Letošnja trgatve češpelj se cenj na približno 12.000 vazonov. Interesni in zanimivi so v skrbah, kako naj toliko količino pravočasno pokupijo in primerno predelajo.

* **Samomor mlade profesorice.** V Beli Cerkvici je v nedeljo izvršila samomor profesorica ženske gimnazije v Somboru, Anka Radosavljevičeva, hči mestnega fizika, že par let profesorica v Somboru. Že več tednov je bila na počitnicah pri svojih starših. Pred dvema dnevoma je prejela pismo iz Sombora, ga prebrala, potem pa sežgala. Nato je sedla h klavirju in svirala, a kmalu nato se je v svoji sobi ustrelila z očetovim samokresom. Na mizi je pustila pismo, s katerim se poslavlja od staršev. Motiv obupnega čina mlade profesorice je menda nesrečna ljubezen.

* **Naši v tujini.** Bilvi avstroogrski kapetan fregate Ivan Polić, ki je po svetovni vojni vršil funkcijo pristaniškega kapetana v Magalenesu v Južni Ameriki, je bil nedavno imenovan za komandanta vojne ladje v republiko Čile.

* **Razpadajoče truplo mlade ženske** so v okolici Nove Gradiške našli v nekem jarku goste sune. Sodna komisija je izjavila, da je truplo mlade ženske ležalo že več mesecev v jarku. Po obleki so dede je pokopala prišla iz Bosne. Skoraj gotovo gre za umor v ženo neznanke so našli majhen glavnik in nož.

* **Požar ob streli.** V torek 19. t. m. popoldne je ogenj, povzročen od strele, upepelil gospodarsko poslopje posestnikov gg. Augusta in Anke Hermah v Češarku ob Muru. Požar bi se lahko razširil na vsa sedna poslopja a domačini in naši požrtvovalni gasilci so z vsa vneto gasili in tako preprečili, da ni zgorela vsa vas. Vsa čast mlademu delavcu gasilnemu društvu!

* **Strelna ubila dva kosca.** Kakor poročajo Jadranski poštar, je v okolici Busojna preteklo soboto strela ubila dva kosca, ki sta ob hudi uri iskala zavetja pod neko vrbo. Strela je udarila v vrbo ter ubila kosca Zajima in Sakiba. Ko je domačin prinesel kosceva južno, je oba našel mrtva. Zajima je strela udarila v glavo, njegovega tovariša pa v prsa, ki so močno očrnela.

* **Grozna smrt osemletne deklice.** Na strahovit način je v Dolenji vasi našla smrt osemletna deklica Roza Lesnikova. Ko je pri Kromarjevem mlinu prala solato, ji je ušel škafček po vodi. Hitela je za njim, a je s škafčkom prišla pod mlinski kolo. Mlinar jo je mrtvo potegnil iz vode.

Med. Univ. dr. Albert Trtnik
Gledališka ulica št. 4

zopet redno ordinira od pol 10. do 12. in od 4. do 5. ure. Tel. 34-62. 9376

So ljudje, ki ne znajo zabiti žebija,

pa je to vendar tako lahko, in so ljudje, ki ne znajo fotografirati, pa je vendar tudi to tako lahko! Za tedensko odškodnino 10 Din vam posodimo izvrsten foto-aparat!

DROGERIJA GREGORIČ,
Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

»Franz Josefova« grenčica da povsem izvrsten občutek in čisto glavo.

20% ceneje

prodaja vse blago vsled izpraznitve lokala

BERKO, LJUBLJANA

Slatinske tablete za

hujšanje odstranijo vso preobito toščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.

Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

* **Roparski umor v Kostajnici.** V Hrvaški Kostajnici so v nedeljo odkrili strahovit zločin. Naši so umorjeno 65 let staro vdovo posestnico Rozo Feldhoferjevo v njeni hiši. Pri njej je bil samo petletni vnuk Viktor, ki je iz Beograda prišel z njo na letovanje. Ob osmih jutraj je deček pri oknu glasno jokaj, zaradi česar je mestni mitničar Anton Kosič šel pogledat, kaj se je zgodilo. Našel je staro ženo mrtvo poleg postelje in v mlaki krvi. O dogodku je obvestil policijo, ki je ugotovila, da se je med ženo in roparjem vršila huda borba, ker mu je pri premetavanju raznih predmetov tekla kri iz rane. Že v nedeljo je policija dognala, da je v Karlovcu prišel v bolnico neznanec s prevezo roko ter izjavil, da se piše Milan Čorić. Ko so mu prevezali rano, je neznanec spet zapustil bolnico. Izsledovanje zločinca se energično nadaljuje.

* **Po 18 letih se je vrnil iz ujetništva.** Iz Debeljace v južnem Banatu poročajo o redki senzaciji. Po osemnajstih letih ujetništva v Sibiriji se je te dni vrnil v svoj rojstni kraj seljak Ivan Tot, ki je bil že pred leti proglašen za mrtvega. Že leta 1914 je v Galiciji prišel v rusko ujetništvo ter bil odveden v Sibirijo, v bližino kitajske meje. V selu Brezovki je bil dolga leta zaposlen kot poljski delavec na nekem veleposessu. Od leta 1919 ni na svoja pisma dobil nobenega odgovora od doma. Lansko jesen je Tot vnovič pisal svoji materi in je na to pismo tudi prejel odgovor. Prosil je, naj mu mati preskrbi potne listine, katere je letošnje pomlad res prejel in se odpravil na dolgo pot. Njegova žena se je medtem zopet omožila, posestvo pa je prišlo v tuje roke.

* **Autobusna podjetja dravske banovine** opozarjamo, da je poziv »Putnikaz za nabavo vozovnic brezpredmeten, ker v pozivu navedene vozovnice niso veljavne. Čakajte tozadnega poziva zadruga. Zadruga avtobusnih podjetnikov.

* **Opozorilo lastnikom motornih koles.** V smislu razpisa ministrstva financ s dne 14. t. m. morajo imeti vsi lastniki motornih koles od 1. t. m. dalje pri sebi prometne knjižice, izdane od pristojne davčne uprave in odobrene za uporabo od urada kjer je bilo vozilo registrirano. Lastniki teh vozil, ki bi na vožnji ne imeli pri sebi predpisane godila, bodo za vsak primer kaznovani z globo 100 Din. Vsi varnostni finančni organi so prejeli nalog, da izvajajo zadevno kontrolo nad vozili.

* **Grenčica Hunyadi Janos** je najzanesljivejša in najdelanostnejša odvajalno sredstvo.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko** in škrobileno perilo v najlepšo izdelavo.

* **Kupujte blago na obroke** le s pomočjo Kreditne zadruge detaljnih trgovcev v Ljubljani, Trgovski dom.

Pri pokvarjenem v bolnicah želite pomoči? Vam takoj SALVACIO
Dobiva se v vseh lekarnah
Odobreno od Min. soc. politike in zdravstva št. 1780, 30.6. 1932.

Iz Ljubljane

* **Policijski upravnik g. Vekoslav Keršovan** se je vrnil z rednega dopusta in zopet prevzel posle urave.

* **Naval na bolnico.** V splošno bolnico prihaja čedalje več bolnikov. Do preteklega nedelja je bilo letos sprejetih skupno že 12.280 bolnikov. Lani se je zdravilo v bolnici 18.000 bolnikov, a kakor kaže, bo letos to število do konca leta znatno prekoščeno. Zlasti veliko prihaja v bolnico bolnikov z dežele iz prav oddaljenih krajev. Zdjaj je na zdravilišnju tudi veliko število soljskih otrok, da jim operirajo mandlje in zdravijo tudi morebitne druge nadloge.

* **Sv. Jakob se je dobro izkazal.** Za sv. Jakoba prikipi poletna vročina do viška. Tako vsaj so pravili naši starši in dedje; v naših časih pa menda stare rečenice več ne drže tako trdno. A se je sv. Jakob letos navzleč nesolidnim časom prav dobro izkazal. Nedeljski sever, ki je bil mrzel in oster, je pomedeloblake, ohladil zrak in nam pričaral lepo poletno noč. Jutraj je bilo nebo povsem jasno in je gredo že jutranje sonce. Barometer se je dvignil na 763,8 ter se zarana znašala temperatura 12 stopinj. Živo srebro pa se je hitro dvigalo in nastopila je res poletna vročina. Zlasti so jo čutili žančice in vsi, ki so imeli dela na solncu. Najhujše so jo pač prenašali kopaleci, ki so se pa morali sprosti ohlajati v vodi.

* **Z novim izletniškim vlakom** se je v nedeljo peljalo na Dolenjsko in v Belo Krajino 209 izletnikov, vrnilo pa se jih je zvečer v Ljubljano 189. Da udeležba ni bila večja, je pač bilo krivo slabo vreme v soboto zvečer in ponedelj. Pa tudi tik pred prvim smo. Toda izgledi so dobri, da se bo dolenjski izletniški vlak letos tvejavil.

* **Ko vse odreče.** Tragičen dogodek je včeraj popoldne baš na Kongresnem trgu spet enkrat nazorno pokazal, kako slabo funkcionira skrb za sočloveka v veliki nesreči. Ko je revežu odrekel razum, je odreklo sploh vse, kar spada med naloge skupnosti, da bi se na eni strani revežu čimprej pomagalo, na drugi strani pa da bi se zavarovali pred njegovim izbruhom blaznosti s sostanovaleci in pasanti na trgu, ko je nesrečen vse, kar mu je prišlo pod roko, razbijal ter med divjim kričanjem metal na trg. Ob dveh nekako se je to začelo in cele ure je trajalo posvetovanje in posvetovanje: kdo, kako in kam naj bi spravili nevarnega umobolnika. Oddelek za umobolne je poln, reševalci brez naročila bolnišnice ne prevažajo umobolnikov, bolniki ne spadajo v policijsko področje — in tako lahko umobolni nesrečen ubije sebe ali pa še prej koga drugega in njegovo besnenje lahko posluša, kdor hoče, da bo splošno znano, kako slabo smo pripravljeni na take primere nesreč. Da so oddelek za umobolne prenapolnjeni, je že stara stvar, vsakakor pa je tudi potrebno misliti na to, da še nobena bolezen ni in tudi gotovo ne bo uravnala svojih napadov po razpoložljivih prostorih v bolnišnicah. Če komu odreče um, bi se pač ne smelo spet in spet videti, kako odreče tudi dolžnost zdravstvenega skrbstva.

* **Čedalje več beračev.** V teku sobote in nedelje so aretirali v Ljubljani in predmestjih 14 beračev. Beraštvo se je v Ljubljani zadnje čase spet močno razpelo in ne zaležejo nobene zadavne odredbe. Prosjaki prihajajo od povsod, zlasti veliko jih je iz industrijskih krajev. Med njimi so nekateri res potrebni podpore, mnogi pa so se razvzdili in prihajajo v mesto z namenom, da bodo tu lenuharili. Zlasti ne rodni so radi mlajši ljudje, ki se poprej opijejo, nato pa prihajajo v hiše, kjer postajajo proti strankam naravnost nasilni.

* **Sumljiva obleka.** Včeraj dopoldne je prijel stražnik na ulici nekega bosanskega prekupevalca s staro obleko, ki je bil videti izredno sumljiv. Odvedel ga je na policijsko upravo, kjer so obleko preiskali. Bosanec je sicer trdil, da je obleko kupil ter je posedoval tudi nekaj zadevnih potrdil, vendar mu na policiji ne zaupajo, kajti sprito številnih tatvin obleke je prav možno, da je med zaplenjeno obleko veliko tudi ukradene. Morebitni oškodovanci, naj se javijo na policijski upravi v kriminalnem oddelku.

* **Aretirana v stancovanju.** Brezposelna delavka Angelca iz Brda nikoli ni prav rada delala. Komaj je dorasla, si je že pričela služiti kruh na malo časten način. Nedavno se je seznanila z nekim moškim, stanujočim v Trnovskem pristanu, in pričela zabajati k njemu. V hiši je nastalo zaradi tega zgražanje in so stranke same hotele odpraviti vsiljivo dekle. Zaradi tega je nastal v hiši tudi prepri in pretep. Ker vse ni nič zaleglo, so stranke naznanile stvar stražniku, ki je včeraj ponoči vdril v stancovanje in Angelco aretiraj. Odvedel jo je na policijo, kjer so jo po zaslišanju izročili sodišču.

* **K poročilo o plenu pri vltomu ob bellem dnevu** se naslednje: Tat se je spazil povsem neopaženo v stancovanju v L. nadstropju, ne da bi ga kdo v hiši opazil. Nobene od obeh stanovalk ni bilo tedaj doma. Ko pa je ogč. Jegličeva prišla domov okrog pol 11. ure, ni pri vratih, ki jih je tat za seboj previdno spet zaklenil, opazila nič sumljivega, zato se je najprej nekaj časa mudila v kuhinji in šele čez čas šla po opravih v spalnico, kjer je na svojo grozo odkrila vltom, odnosno tatvino. Še isto dopoldne pa so v kleti hiše št. 9 v Vrhovčevi ulici našli prazno listnico, ki jo je bil tat odvel.

* **Primarij dr. Jenko** ne ordinira do 29. avgusta.

* **Društvo »Tabor«** — pevski odsek bo imel skupno vajo drevi ob 20. v predmesti telovadnici na realki (Vegova ulica). Bliža se nastop v Laškem, zato vsi in točno!

Iz Maribora

* **Obrtniško predavanje.** Na obrtniškem predavanju, ki bo v nedeljo 31. tega meseca ob 9. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma, bo generalni direktor g. Milan Dragič poročal med drugim o poslovanju Obrtne banke ter o obrtniškem kreditu v Sloveniji in na splošno. Na sestanku so vabljeni obrtniki-delmajstri in vsi ostali obrtniki. Ker je ta sestanek kakor tudi poročilo g. Dragiča o današnjih gospodarskih priklji zelo važno, se pričakuje številne obrtniške udeležbe.

* **Vrtnitev dekliske počitniške kolonije** Pomladka Rdefeja kriza. Dekliška počitniška kolonija, ki je bila na štiritedenskem bivanju v Bakarcu, se vrne jutri v sredo. Vodstvo vrtni starše, da pridejo omenjenega dne ob 11.30 k sprejemu svoje dece.

* **Znižan proračun okrajnega cestnega odbora.** Banska uprava je po predlogu finančnega ministra znižala nekatere postavke v proračunu mariborskega okrajnega cestnega odbora. Tako je bil med drugim tudi znižan predviden dodatek davkov od direktnih 32 odst. na 15 odst. Sprito znižanega proračuna bodo morali nekatera dela opustiti. Na zadnji seji okrajnega cestnega odbora je bilo sklenjeno, da se bo pričelo z nadaljevanjem gradnje pohorske ceste in ceste do Sv. Petra že te dni.

* **Jubilej planinske koče na Klopnem vrhu.** Letos je poteklo 10 let, odkar je mariborska podružnica SPD otvorila na Klopnem vrhu planinsko kočo. Podružnica se namerava spomniti jubileja začetkom avgusta in prirediti pri koči veliko planinsko slavo.

* **Napad.** Včeraj zjutraj so neznan moški napadli 28letnega dnevnikaarja Lenca Senekovića v Peklu in ga hudo obdelali z noži. Obkladi so ga tako, da je nezvesten in ves krvav obšel na cesti, kjer so ga našli ljudje, ki so šli v mesto. Z rešilnim avtom so ga spravili v mariborsko bolnico.

Iz Celja

* **Obrtniško predavanje.** V soboto zvečer se je vršil v restavracijskem salonu Celjskega doma sestanek obrtnikov iz mesta in okolice, ki je potel ob izredno številni udeležbi prav lepo. Sestanek je otvoril g. Stojan Holcbar, predsedoval pa je podpredsednik poslovnega odbora ljubljanske Obrtne banke g. Ravnikar, tesarski mojster iz Ljubljane. Na sestanku je predaval generalni direktor g. Milan Dragič o poslovanju Obrtne banke in o obrtniških kreditih. Povdarjal je, da Obrtna banka zankrat zaradi velikih stroškov ne more znižati obrestne mere in da je likvidna, tako da lahko brez ovir izplačuje kredite. Pozval je obrtnike, naj se oklenejo tega zavoda. G. Golcgranc iz Celja je izrazil željo, da bi dala Obrtna banka Trgovsko-obrtni zadruget večji kredit na razpolago, kar je g. generalni direktor tudi obljubil. Ta kredit se bo obrestoval po 8 in pol %.

* **Uradni dan Zbornice za TOI** za Celje in okolico bo 2. avgusta od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici mestnega Gremija trgovcev v Razlagovi ulici 8.

* **Dve tatvini koles.** Posestniku Karlu Podbregarju z Vranskega je včeraj okrog pol 11. dopoldne nekdo ukradel črno pejskano mško kolo znamke »Steyre« iz veže davčne uprave. Mesarju Ferdinandu Dečmanu ml. iz Celja pa je v nedeljo 24. t. m. ob pol 12. dopoldne nekdo izmaknil izpred neke trgovine v Gosposki ulici 1500 Din vredno mško kolo znamke »Kosmos«. Svari se pred nakupom.

* **Dve nesreči.** Pretekli petek popoldne sta peljala z vozom v celjsko javno bolnico svjcega 14-mesečnega bolnega sinčka Jožeta dlnar Franc Vovk s Ponikve ob južni železnici in njegova 36-letna žena Neža. V bližini Sv. Jurija ob južni železnici pa se je konj nenadoma splašil in prevrnil voz. Vri trije Vovkovi so padli na cesto. Dočim sta zadela Franc Vovk in njegov sinček le nekaj lažjih poškodb po glavi in rokah, je obelzala Neža Vovkova na tri cesti s prebito lbanjo. Prepeljana je bila v celjsko bolnico, kjer ji zdravniki skušajo rešiti življenje. — V nedeljo je obelzala med jedjo ostru kost v grlu 36-letni Mariji Močnikove iz celjske okolice. Pomoč je morala poskati v bolnici, kjer so ji kost odstranili.

* **Srečke V. razreda** so prispelo in jih čim prej obnovite. Žrebanje bo že 9. avgusta.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Z Jesenice

— **Pobalstvo.** Zadnje čase ne daje govin nočnim razgrajem žilica miru. Tako so na satališču ob Prešernovi ulici že ponovno razmetali in vrgli čez plot vrtni klopi, ki jih je tu namestil olepševalno društvo, enako pa so tudi na drugih krajih polomili cestne ograje in napravili lastnikom precej škodo. Taki ljudje, ki kažejo pod zaščito teme svojo moč in korajžo, so res potrebni primerne pokore.

Iz Ptuja

— **Glede požarne katastrofe** pri g. Dengu popravljamo naše večerjane poročila o toliko, da je prva zapazila ogenj Celottijeve kuharica ter zbudila prebivalce. Na pomoč sta došla s svojima motornima brizgalnima tudi gasilni društvi iz Spuhelja in iz Hajdine. Neki gasilec je zadobil pri gašenju manjše opekline. Preiskava o nastanku ognja je v polnem teku.

— **Nevhita s točo.** Po neznosni vročini in veliki suši so se preteklo soboto vendar zgrnili težki oblaki nad Dravskim poljem. Nastala je huda nevihta, med katero je padala debela toča v smeri od Podlehnik, Jurovce, Zg. Pristave in preko Haloz. Povzročena škoda še ni ugotovljena, vsekakor pa bo precejšnja, tudi že glede na to, ker so pojava že dosedaj zaradi suše veliko tupa.

— **Poset graškega veslaškega kluba.** V sredo se je mudila v Ptuj večja skupina sportnikov veslaškega kluba iz Gradca pod vodstvom g. Riečka. Prispeli so po Dravi iz Ljube na Toplaškem polju v zložitljivih

4 dvosedežnih in 3 enosedežnih čolnih. Potrebnovali so za vožnjo iz Ljube do Ptuja šest dni. Med vožnjo so si ogledali razna večja mesta ob Dravi, kakor Beljak, velike električne naprave na Fali in Maribor. Ptuj je bil njihov cilj, kjer so svoje čolne potegnili iz Drave, jih zložili in se z vlakom vrnili v Gradec. Sportniki so bili zelo navdušeni nad romantično lepoto Dravske doline in nad zgodovinskimi znamenitostmi Ptuja.

Iz Slovenigrada

— **Riziko dela.** Helena Skratkova, dekla pri nekem posetniku v Ojstrici, je pri rozanju krme prišla z roko v slamoreznicu, katere ji je na levici odrezala dva prsta. Primož Franc, dninar iz Lokovice, je pri spravljaju sena padel s skednja in si težko poškodoval obe roki. Planinšec Franc, posestnik v St. Ilju pod Turjakom, je bil zaposlen s sekanjem drv. Med delom mu je nenadoma padla sekira s ponorišča in ga ranila v levo nogo. Vsi ponesrečenci so bili prepeljeni v tukajšnjo bolnico.

— **Osebnost.** Bolezenski dopust je nastopil v svrhu zdravljenja na zagrebški kliniki starešina tukajšnje sodišča gospod Ivan Romold. Za časa njegove odsotnosti ga nadomešča g. Milan Tominec.

— **Nezgodna kolezarija.** Navodnik Michael, hlapec pri posestniku Kralju v Vuhredu, se je s kolesom pehal proti domu. Nenadoma mu pridrija nasproti motociklist, kateremu se je imenovali umaknil na kup gramozu, pri čemer je tako nesrečno padel s kolesa, da si je zlomil desno nogo.

Gospodarstvo

Izvajanje gradbenega zakona

II.

Tehnični predpisi

Znatno del pojasnil za sestavo gradbenih pravilnikov je posvečen tehničnim predpisom za posamezne elemente zgradb. Po predpisanih normah za dopuščene napetosti gradbenega materiala in za obremenitve gradbenih konstrukcij se morajo za vsako banovino ali za posamezne dele banovin predpisati vrste materiala, ki se lahko uporabljajo, in način uporabe, kar je treba vnesti v gradbeni pravilnik.

Temelj zgradbe mora biti od trdga materiala, ki ne razpada v vlazi ali vodi. Jastki mora vstrezati obremenitvi zgradbe.

Debelina glavnih zidov od opeke (novega formata) mora znašati pri pritrilnih zgradbah ali pri navpičnem nadstropju večnadstropnih zgradb: 1. 25 cm (= 1 dolžina normalne opeke), če globina prostora ni večja od 4 m; 2. 38 cm (= 1 in pol dolžine opeke), če znaša globina prostora 4–6,5 m; 3. 51 cm (= 2 dolžini opeke), če znaša globina prostora 6,5 do 8,5 m; 4. 64 cm (= 2 in pol dolžine opeke), če znaša globina prostora 8,5 do 10 m. Pri večnadstropnih zgradbah se morajo glavni zidovi, na katerih ležijo stropi, v vsakem nižjem nadstropju razširiti za 13 cm. Ako se uporabljajo oboki od opeke med železnimi nosilci ali stropi od armiranega betona od druge novejši konstrukcije, tedaj se morajo glavni zidovi le za vsako drugo nadstropje navdoli razširiti za 13 cm.

Zunanji stropi, ki ne nosijo stropov, morajo biti debeli 25 cm. Pregradni zidovi morajo biti debeli 25 cm, če služijo za oddelite posameznih stanovanj, skladišč ali trgovin, sicer pa 13 cm. Zidovi od plošč od cementa ali mavca morajo biti debeli 8 cm, če služijo za oddelite posameznih stanovanj, skladišč ali trgovin, sicer pa 5 cm. Zidovi od mešanega materiala (opeka in kamen ali samo kamen) morajo biti 13 cm debelejši, kakor zidovi od opeke. Zidovi od betona se gradijo v debelini, ki se dobi iz statičnih računov. Glavni kletni zidovi morajo biti napravljeni od kamna, opeke ali betona in morajo biti 15 cm širši kakor pritrilni zidovi. Le pri pritrilnih stavbah se kletni zidovi lahko enaki pritrilnim zidovom. Zidovi v prekatu (na brano) morajo imeti okrog 15 cm debeline. Lesni deli morajo biti na notranji strani na vsej površini ometani. Glavne ograde teh zidov morajo imeti dimenzije 13-13 do 15-15 cm.

Požarni zidovi morajo biti v debelini 1 opeke in se morajo zgraditi od sosednjih zgradbah in v dolžini zgradbah v razdalji 30 m ter morajo biti sezidani 30 cm nad strešno površino. V teh zidovih ne smejo biti nikakoli leseni deli, ki bi bili zunanji površini bližji od 20 cm. Vsaka zgradba mora imeti svoj požarni zid.

V gradbenih pravilnikih se imajo odrediti vrste naselja (gradbene cone), v katerih se lahko postavijo zgradbe s stropovi od lesenih konstrukcij. Opaž na stropnikih se mora nasuti z 8 do 10 cm debelim, popolnoma čistim in suhim slojem materiala (peska) brez organskih sestavnih delov. Pri več kakor trinadstropnih zgradbah za stanovanje kakor tudi pri javnih zgradbah brez ozira na število nadstropij mora biti krovni strop od armiranega betonske konstrukcije.

Najmanjše višine prostorov so določene že v gradbenem zakonu (stanovanja v suterenu in v mansardi 2,50 m, v pritrilju 3 metre, v nadstropjih 2,80, trezovinske in obrtne obratovnice v pritrilju 3,50 m, kavarne in večji javni lokali 4 metre).

Strehe morajo biti pokrite z negorljivim gradivom. Vse zgradbe, ki so višje od 6 m in imajo nagib krovne površine nad 25 stopinj, morajo imeti na krovu ograjo za zaščevanje snega, materiala ali delavcev. To se mora napraviti tudi na starih zgradbah, kadar se popravlja krov ali pa se izvršijo večja popravila. Višina take ograje mora biti 40 cm. Vse zgradbe morajo imeti ob strehi žlebove za odvajanje vode preko odvodnih cevi v kanalizacijo.

Vsaka zgradba na več nadstropjih s stanovanjskimi prostori ali delavnici mora imeti vsaj eno stonišče s stropniki iz negorljivega materiala. V enonadstropnih enostanovanjskih zgradbah se smejo dovoliti tudi lesene stonišče. Vsako glavno stonišče mora imeti med dvema nadstropjima vsaj en pocest. Ograja na stropnikih mora biti najmanj en meter visoka. Višina (v) in širina (s) stonišča morata imeti dimenzije po enačbi $2 + \sqrt{s} = 61$ do 65 cm. Stonišče v pritrilju in enonadstropnih zgradbah ter v poslednjih dveh nadstropjih večnadstropnih zgradb morajo imeti najmanj 1,10 m koristne dolžine, v vsakem nižjem nadstropju pa 10 cm več. Stonišče v klet ali podstrešje, kjer nihe ne stanuje morajo biti dolge vsaj 75 cm. Pri glavnih stoniščih morajo biti stonišča najmanj 16 centimetrov visoke in 29 cm široke, pri spo-

* Glej Jutro od 24. julija.

rednih stopniščih 18 in 26 cm in pri kletnih ali podstrešnih stopniščih najmanj 20 in 25 cm.

Dimniki se morajo izpeljati navpično (v izjemnih primerih z največjim nagibom 30 stopinj). Končati se morajo najmanj 50 cm nad slemenom in najmanj 1 m nad površino krova. Vsako nadstropje mora imeti svoje dimnike. V en dimnik s premerom 13 centimetrov se ne sme izpeljati več nego 3 normalna ognjišča. Kdor zida višjo zgradbo od sosedne mora na svoje stroške dvigniti sosedni dimnik do potrebne višine. Odprtine za čiščenje morajo biti zaprte z dvojnimi železnimi vrati (deb. 4 mm, velikost 38-38 cm). Zunanje strani dimnikov morajo biti oddaljene od lesenih delov zgradb najmanj 5 cm.

Glede števila nadstropij dopušča zakon v gostem naselju največ 5 nadstropij v glavnih ulicah in 4 nadstropja v stranskih ulicah, v srednjem naselju največ 4 odn. 3 nadstropja, v redkem naselju pa 3 odn. 2 nadstropja. V treh se smejo postavljati zgradbe z največ 2 nadstropjema (vse na pritriljem). Mansarde se pri tem ne štejejo.

Balkoni in erkerji se lahko dovolijo v ulicah, ki so širše od 10 m in v višini od najmanj 4 m nad hodnikom. Izpad sme znašati največ 1,20 m. Portali trgovin gredo lahko preko ulične linije z izpadom od 1-10 hodnika, toda največ 30 cm. Za uporabo te površine se mora plačati odrejena letna taksa.

Okna za metanje drv in premoga v klet je prepovedano delati v hodniku. Taka okna, ki že obstojajo, se morajo v roku enega leta odstraniti. Samo v izjemnih primerih, kjer to ni drugače možno, se lahko od primera do primera dovoli postavljanje takih oken v hodnik.

Okna na ulični fronti se smejo odpirati samo na znotraj. Kletna okna (rešetke) se smejo prav tako odpirati le na znotraj; obstoječe konstrukcije, ki se odpirajo na zunanji je treba v odločenem roku preurediti.

Glavni vhod večnadstropnih zgradb mora biti širok najmanj 1,50 m in visok najmanj 2,80 m. Pri pritrilnih ali enonadstropnih zgradbah je dovoljena širina vhoda od 1,30 m. Če je globina dvorišča večja kakor 40 m in so tam zasebna stanovanja, je treba z ulice napraviti prehod za vozove v širini najmanj 2,50 m.

Stanovanja

Najmanjše samostojno stanovanje mora obsegati sobo, kuhinjo, šrambo in stranišče. Površina kuhinje mora biti najmanj 8 kv. metrov (širina najmanj 2 m), površina sobe najmanj 18 kv. metrov (širina najmanj 3 metre) in površina šrambe najmanj 2 kv. metra. Stranišče mora biti široko najmanj 0,90 m dolgo najmanj 1,20 m. Dve taki stanovanji imata lahko skupno stranišče. Soba mora biti ločena od kuhinje s posebnim vhodom.

Običajno samostojno stanovanje mora obsegati dve sobi, prednoba, sobo za služkinjo, kuhinjo, šrambo, kopalnico (kjer obstojata vodovod in kanalizacija), stranišče in oddelek za gorivo in za sušenje perila. Površina sobe za služkinjo mora biti najmanj 6 kv. metrov. V pritrilju morajo biti tla najmanj 50 cm nad terenom.

Če je v klet stanovanja ali delavnice, tedaj ne smejo biti tla takega stanovanja več kakor 1 m pod terenom odn. hodnikom. Tla morajo biti pred vlago izolirana, prav tako tudi deli zidu, ki so v zemlji. Srednji rob okna mora biti vsaj 10 cm nad višino hodnika. Z gradbenim pravilnikom je treba določiti, v katerih ulicah se lahko gradijo hiše s suterenskim stanovanjem.

Mansardna stanovanja morajo biti povsem ločena od ostalega podstrešja z zidovi. Strop mora biti iz negorljivega materiala. Srednja višina podstrešnih stanovanj mora biti najmanj 2,50 m.

V pritrilnih stanovanjih, ki niso podklete, morajo biti tla popolnoma izolirana proti vlazi. V zidu mora ležati izolacijski sloj 15 cm pod površino tal, v podkletnih stavbah pa 15 cm nad površino kletnih tal.

Vsi prostori za stanovanje morajo imeti neodvisno razsvetlavo z ulice ali s dvorišča. Površina okenske odprtine mora znašati najmanj 1/10 površine prostora, ki ga osvetljuje (izjemno se lahko zmanjša do 1/6 površine prostora, v širokih ulicah). Površina straniščnih oken mora znašati 0,4 kv. metra.

Pralnice in likalnice za perilo je treba določiti v vsaki zgradbi, ki ima več kakor dve stanovanji. Za zgradbe do 8 stanovanj zadostuje en prostor za pralnico in en prostor za likalnico. Pralnice morajo imeti vodovod in kanalizacijo.

Nadalje vsebujejo navodila za zgradbene pravilnike: podrobne določbe glede gradnje stranišč, vodnikov, hlevov, svinjakov in ledenice ter posebne določbe glede gradnje malih stanovanj, vrtnih naselbin, delavnic,

skladišč, gospodarskih poslopj, šup, garaž in določbe za industrijska podjetja.

Uveljavljanje pravilnikov

— **§ 3. gradbenega zakona** bo vsak ban za svojo banovino ali za dele banovine izdal v roku 6 mesecev od uveljavljanja gornjih navodil, še bližja navodila, po katerih bodo posamezne mestne in trške občine (za katere velja gradbeni zakon I. del) izdale svoje gradbene pravilnike. Ta bližja navodila se imajo izdelati po gornjih navodilih v celoti ali deloma po potrebi, po možnosti izvajanja, po lokalnem načinu zidanja, pri čemer se lahko priznajo posameznim banovinom ali delom banovin posebne olajšave. Vse spremembe ali dopolnitve, ki bi jih bani napravili v svojih navodilih, se morajo dostaviti ministrstvu za zgradbe zaradi soglasanja.

V onih banovinah, v katerih se ministrstva splošna navodila lahko takoj uporabijo kot bližja navodila, bodo pristojni bani objavili v uradnem listu, potem pa morajo v dveh letih od one objave vse občine, za katere velja I. del gradbenega zakona, izdati po izdanih navodilih svoje gradbene pravilnike.

Gospodarske vesti

— **Opozorilo vpisnikom 7-odst. investicijskega posojila.** Državna hipotekarna banka opozarja vpisnike 7-odstotnega mednarodnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije v zlatu iz leta 1931, da banka v centrali in v vseh podružnicah zamenja začasne certifikate za definitivne obveznice omenjenega posojila. Začasne certifikate lastniki lahko predajo neposredno banki ali njenim podružnicam v zameno ali pa jih pošljejo po pošti. Vpisniki stabilizacijskega posojila se naprošajo, da to zamenjavo čim prej izvrše.

— **Druška konferenca za spremembo zakona o prisilni poravnavi.** Sredi preteklega tedna se je vršila v Zagrebu na poziv trgovskega ministrstva konferenca, na kateri so predstavniki upnikov postavili svoje predloge za spremembo zakona o prisilni poravnavi. V soboto se je v Beogradu vršila druga taka konferenca, ki jo je vodil načelnik g. Krpan. Predstavniki beograjskih zbornic so se na tej konferenci zedinili glede naslednjih zahtev. Minimalna kvota naj se povzra za 10 do 20%. Pred pristankom ponudbe za poravnavo se mora po uradni dolžnosti izvršiti kazenska preiskava proti dolžniku. Delo posredovalnih pisarn za poravnave naj se stavi pod strogo kontrolo. Nagrade poravnalnim upraviteljem naj se zmanjšajo, za upravitelje pa se naj postavijo gospodarski izdatki stroke. Nadalje naj velja enakost kvalificirane večine za vsako ponudbo, postopno pa se naj tudi zakonske določbe glede vodenja knjig.

— **Novo razširjenje režima uvoznih dovoljenj v češkoslovaški.** Kakor poročajo iz Prage bo v prihodnjih dneh izšla uredba o reformi režima uvoznih dovoljenj. S to reformo se bo sicer v gotovih primerih postopek poenostavil (odslej bo potrebno le eno dovoljenje), istočasno pa bo lista blaga, čigar uvoz ni dovoljen brez predhodnega dovoljenja za nabavo deviz, znatno razširjena. Režim uvoznih dovoljenj bo razširjen na tri četrtine vsega uvoza, kajti od 659 tarifnih števil carinske tarife bo ostalo prostih le 160 števil. Zato tudi ne bo izdana razširjena lista blaga, za katero je potrebno uvozno dovoljenje, temveč bo izdana lista blaga, čigar uvoz ostane nadalje prost.

— **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 1. avgusta ponudbe glede dobave 3000 kg kornuznega zroba, 600 kg kave, 1 zračnice, 1 lepilne priprave, 150 m gumijastega kabla, 100 komadov hrastovih pragov; do 8. avgusta pa glede dobave 1 elektromotorja. — **Direkcija državnega rudnika Banja Luka** sprejema do 4. avgusta ponudbe glede dobave 600 kg žebelj, 50 komadov rudarskih sekir ter glede dobave materiala za čiščenje. — **Direkcija državne železarne Vares-Majdan** sprejema do 10. avgusta ponudbe glede dobave železnih ventilov in ključavnic, do 17. avgusta glede dobave 30.000 kg riževe slame in varjenih cevi, do 20. avgusta pa glede dobave 200 plošč črne pločevine.

Borze

25. Julija

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi London in Newyork okrepili. Za malenkost sta se dvignili tudi devizi Berlin in Trst, dočim je deviza Amsterdam malo popustila.

Na zagrebškem efektm tržišču je bila tendenca približno čvrsta. Vojna škoda je najprej poskočila na 193, potem pa se je nadalje trgovala po 190 in 189. Za julij je bil promet po 190 in 189, za avgust po 188 za december po 184. Od dolarskih papirjev je bil promet v 8-odst. Blairu po 190 po 42 in 40,50 ter v 7-odst. Seligmanu po 42. Zaključek je bil za-

Mirko Brodnik:

Saj bo še solnce sijalo...

»Boli me.« to so bile prve besede, ko se je zbudil. Postelja je bila vsa bela. Tudi soba. V mraku je videl odprto okno. Od nekod je vlek el večerni veter, gorak, in mu hladil vroče čelo.

Nikogar ni bilo v sobi. Počasi se je spomnil, kaj se je z njim zgodilo.

Delati so. V rovu. Dan za dnem je hodil tja, ko je vstajal dan. Ponoči se je vračal domov. Ves umazan je bil, da še žuljev ni videl. Za skorjo kruha je delal in še vesel je bil, da je mogel. Koliko jih je bilo, ki bi bili šli radi z njim, pa so jim branili! »Premalo je dela za vse.« so rekli.

Samotna kočja je stala na griču. Tam je bil njegov dom. Zapuščeni, skoraj razvalina. Streha je puščala in veter je silil skozi razpoke v zidu, da je pozimi otroke zeblo, čeprav so se stiskali okrog peči.

»Popravljal bom hišo.« je rekel, toda še za kruh je bilo komaj dovolj. Z grozo je čakal dne, ko mu poreko, da mu ni treba več priti.

Nekega dne se ga je lotila slabost, toda premagal jo je. Čeprav mu je žena branila, je šel v rov.

»Ne smem ostati doma. Za kruh gre. Sto jih pride na moje mesto, če mene ne bo.«

betežen še v 6-odst. begluskih obveznicah po 34.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2270.15 — 2281.51, Berlin 1335.62 — 1346.42, Bruselj 781.30 do 785.24, Curih 1097.35 — 1102.85, London 200.18 — 201.78, Newyork 5617.56 — 5645.26, Pariz 220.91 — 222.03, Praga 166.67 — 167.53, Trst 286.91 — 289.31.

Zagreb. Amsterdam 2270.15 — 2281.51, Berlin 1335.62 — 1346.42, ruselj 781.30 do 785.24, London 200.18 — 201.78, Milan 288.91 do 289.31, Newyork kabel 5639 — 5667.24, Newyork ček 5617 — 5645.26, Pariz 220.91 do 222.03, Praga 166.67 — 167.53, Curih 1097.35 — 1102.85.

Curih, Pariz 20.13375, London 18.28, Newyork 513.87, Bruselj 71.20, Milan 26.19, Madrid 41.10, Amsterdam 206.85, Berlin 121.95, Stockholm 93.75, Oslo 91.30, København 98.40, Sofija 3.70, Praga 15.19, Varšava 57.60, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 190 — 191, za julij 190 — 191, za avgust 188 — 189, za december 184 — 189, 7% investicijsko 48.50 den., 6% beglusk 33 do 34, 8% Blair 41 — 41.75, 7% Blair 39.25 do 39.75, 7% Drž. hipotek. banka 41.50 — 42; bančne vrednote: Narodna banka 3950 den., Priv. agrarna banka 203 den.

Beograd. Vojna škoda 190 zaklj., veliki komadi 192 zaklj., 7% investicijsko 49 do 51, 4% agrarne 24.50, 24 zaklj., 6% beglusk 36.34 zaklj., 8% Blair 41 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 41.50 den., Narodna banka 4020 den., Priv. agrarna banka 208, 206.50 zaklj.

Dunaj. Trboveljska 18.01, Alpina - Montan. 8.20.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 25. Julija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 46.50, za september 48.75, za decemb. 51.75; koruza: za september 32.75, za decemb. 33.25; oves: za september 18, za decemb. 20.50.

+ Winnipeg, 25. Julija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 55.625, za oktober 58.625.

+ Ljubljanska borza (25. t. m.) Tendence mirna. Eksekutivno je bilo kupljeno 1 vagon zdrave, suhe in rešane koruze (I. pariteta Bistrica - Bohinjsko jezero, plačljivo v 30 dne) po 175 Din za 100 kg. Nudi se pšenica (slov. post., po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dne): slavonska, 78 kg po 190 — 195; okolica Sombor, 79 kg po 200—202.50; potiska, 80 kg po 205—207.50; moka: baška 100% feo Ljubljana, plačljivo v 30 dne po 310 — 315; banaska 100% feo Ljubljana, plač. v 30 dne po 315 — 320; koruza (slovenska postaja, plačljivo v 30 dne): baška, po mlevski vozni 162 do 162.50, pri navadni vozni 165 — 167.50.

+ Novosadka blagovna borza (25. t. m.) Tendence nesprenmenja. Promet 38 vag. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, 79 kg in baška, okolica Sombor, 78 kg 147.50 — 150; baška potiska in ladja Tisa, 79 kg 150 — 152.50; baška, ladja Begej, 79 kg 147.50 — 150; banaska, 79 kg 145 — 147.50; banaska, pariteta Vršac, 78 kg 142.50 — 145; baška in sremka nova, 78 kg 132.50 — 135; banaska nova, 78 kg 130 — 132.50. Koruza: baška, sremka 124 — 126; okolica Sombor 125 do 127; sremka, okolica Sid 126 — 128; baška, franko vagon Sisak 136 — 138. Moka: baška, banaska 100% in 100% 220 — 240; 200 210 — 220; 200 195 — 200; 200 185 do 190; 200 150 — 155; 200 100 — 105.

Priprave za veliko dirko na Krškem polju

Krško, 25. Julija.

Na občnem zboru Jahačnega in dirkalnega društva v Krškem je predsednik Anton Gliha podal obširno poročilo o kmetnem prazniku preteklega leta in poudaril razveseljiv razvoj društva, ki ima v pomnoženem lastnem inventarju gige, številne dirkalne konjske opreme, štoparice, zastave in drugo. Sledilo je poročilo tajnika gospoda Falknerja in blagajnika g. Frana Vaniča, nakar je bil na predlog pregledovalcev računov podan odbor absolutni. Odbor je ostal neizpremenjen, prav tako tudi letna članarina 20 Din.

Najvažnejša pa je bila razprava o letošnjem kmetnem prazniku, ki se bo vršil 14. avgusta na Krškem polju v zvezi s konjsko in živinsko razstavo in veliko dirko. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično vožnjo v dneh od 11. do 16. avgusta. To ugodnost uživajo udeleženci za vse razrede in vse vrste vlakov v državi izvenjski ekspresne. Kr. banska uprava je že prispevala lepe zneske za živinsko razstavo in konjsko dirko, konjersko društvo za dravsko banovino pa bo ta dan pridelilo premovanje plemenskih konj za krški in brežiški srez. Določile so se v podrobnem funkcije posameznih oddelkov in funkcionarji so takoj pričeli z živahnim delom. Za dirko je določen naslednji program:

3 in 4 letni konji: daljaja 1800 m; vozovi na 4 kolesih 30 m popusta; konji, ki so

dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade. Konji od 5 let in starejši: daljaja 2700 m; vozovi na 4 kolesih 30 m popusta; konji ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade. Enovprezna za amerišanske dirkače: daljaja 2700 m; doklade in popust določijo razsodišče po rekordu in dirkanju. Dvovprezna dirka: daljaja 2700 m brez zaprek in brez izenačenja teže. Jahačna dirka: daljaja 2700 m brez zaprek in brez izenačenja teže.

Prijave je poslali najkasneje do 13. avgusta t. l. na naslov: Anton Gliha, Krško. Prijavnina 20 Din. Za tretjo dirko je predložiti rodovnik, ki se po dirki vrne. Prijave vsebujejo: ime in bivališče posestnika konja in popis konja: ime, starost, spol, barva. Zmagovalec se določi po času. V primeru, da se za eno vrsto dirke prijavijo samo dva ali trije dirkači, se razdelita samo eno ali dve darila. S prijavo se podvrže vsakemu vsakemu izreku vodstva dirke. Netočne prijave so neveljavne in zapade vloge.

Iz prleške metropole

Ljutomer, 24. Julija.

Naše zadnje pismo o krizi je nekoliko razgibalo duhove, ki bi drugače v tej vročini že zadržali, in neki med njimi so celo po čudnih zaključkih »pogrunjali«, da je kriza v pismu orisana tako lepo, kakor da je sploh ni in plava naš kmet v izobilju. Prav v tem pa je kriza: blaga dovolj ali preveč, pa nobenega kupca in nobenih cen. Sedanja kriza kmetijstva ni v tem, da prideluje premalo, ampak v tem, da ne more spraviti svojih pridelkov v denar, ki primanjkuje zaradi tega za obrtne in industrijske izdelke. Zato prodaja kmeti letelino sovaščanom ter zmanjšuje število živine naposled v škodo narodnemu gospodarstvu. Ne zna si pa drugače pomagati. Druga stran krize je ta, da se je kmet poleg delavca v vojni in po njej navedel drugega življenja ko poprej, da več potrebuje, da je njegov življenjski »standard« višji in da mu zdaj primanjkuje sredstev za vse to, na kar se je bil navadil. To pa ni noben greh, to je v marsičem nujna posledica razvoja in napredka, ki ga more kriza le zavreti, ne pa zadrti.

Pa pustimo to dovolj premetlo poglavje in pričnimo s novicami iz občinske uprave, ki je imela 20. t. m. redno sejo. Po raznih poročilih manjšega pomena je z obžalovanjem vzela na znanje, da je g. Viktor Kukovec vrnil diplom o častnem meščanstvu, ki ga mu je mestna občina bila podelila ob njegovi 60letnici. Povzročili so ta njegov korak ukrepi fiskalne prirode, ki groze tudi drugim. Nadalje je g. Milan Sessler zaprosil kr. bansko upravo, da ga razreši njegove funkcije v občinskem odboru. Razveseljiva je v teh časih vest, da se bodo pripravljala dela za regulacijo Ščavnice in Globetke nadaljevala. Nekaj tehničnih osebja je pričelo z merjenjem str

Iz življenja in sveta

Spominska proslava stoletnice smrti Napoleonovega sina

V dunajski kapucinski cerkvi se je vršila ob 100letnici smrti vojvode Reichstadtskega, Napoleonovega sina, svečana služba božja, ki se je udeležilo mnogo oseb, zlasti članov francoske kolonije na Dunaju. Na njegov grob so položili več vencev. Neka pariška častilka je poslala list platane s pariškega Elizejskega polja s posvetilom »Rimskemu kralju«. Njegova krsta ob krsti njegovega deda, cesarja Franca, je bila vsa pokrita s cveticami. Tudi čupan korziškega glavnega mesta Ajaccio je poslal venec za njegov grb. Isto tako so okrasili grob njegove matere, cesarice Marije Luize, ki počiva na istem kraju. Stranka dunajskih monarhistov je ob tej priliki dala brati posebno mašo za Napoleona, v isti cerkvi in je seveda ta dogodek izkoristila v svoje politične namene. Nje vodja, polkovnik Wolf, se je v svojem nagovoru izjavil proti priključitvi Avstrije k nemški državi in je izjavil, da more Avstrija živeti srečnejše čase le v okrilju pod francoskim protektoratom in — habsburškim žezlom.

Čuvár dunajske kapucinske grobnice polaga francoske cvetlice na sarkofag Napoleonovega sina

Odkritelj srčnega hormona umrl

V Mühllave pri Inomostu je umrl za srčno kapjo profesor fiziologije na inmoški uni-

Prof. Haberlandt

verz dr. Ludwig Haberlandt. Bil je sin znamenitega botanika Gustava Haber-

landta, ki živi še danes v Berlinu. Študiral je v Gradcu in na Dunaju in je več let deloval na fizioloških zavodih obeh vseučilišč. Še mlad je šel v Berlin, kjer je deloval pod prof. Rubnerjem. Od tam so ga pozvali v Inomost.

Njegovo glavno delo je obravnavalo fiziologijo srca, njegove motnje in »migijacije«, ki povzročajo tako pogostoma smrt. Odkril je tako zvani srčni hormon, ki omogoča avtomatično delovanje srca. Tudi terapevtsko je skušal izkoristiti ta hormon. S Steinbachom je opazoval učinek možganskih ekstraktov na živčni sistem in več let se je bavil s sterilizacijo ekstraktov iz jajčnikov in placenta. A tudi druge probleme fiziologije je močno pospešil.

Kot učitelj je bil zelo priljubljen zaradi svoje globoke resnosti in stvarnosti nasproti vsakemu znanstvenemu vprašanju. Svoj prestiž je posvečal družini in umetnosti. Imel je tri otroke. Žena mu je bila izvrstna klaviristka in sam je virtuozno igral na gosli. Često je s svojo ženo nastopal tudi javno.

Njegova smrt pomeni veliko izgubo za znanost in vse, ki so ga poznali ter cenili.

Afera lepote kraljice

Pariški in drugi listi poročajo o senzacionalni aferi gđ. Alice Diplarakovne, ki je bila l. 1930. proglašena za grško in evropsko lepoto kraljice. Po vesteh teh listov je lepota prispela na jahti znanega francoskega romanopisca Paula Moranda do svete gore Atos, kjer prebivajo tako pobožni menihi, da ne sme stopiti na ta posvečena tla nobena ženska noga.

Samo dve ženski sta se lahko doslej pobahali, da sta videli atiške samostane od znotraj, in sicer je bila prva hči angleškega poslanika Canningsa, ki si je dostop izsilila po diplomatski poti, druga pa žena nekega grškega cerkvenega mecenca, ki je prišla, da poljubi neke relikvije.

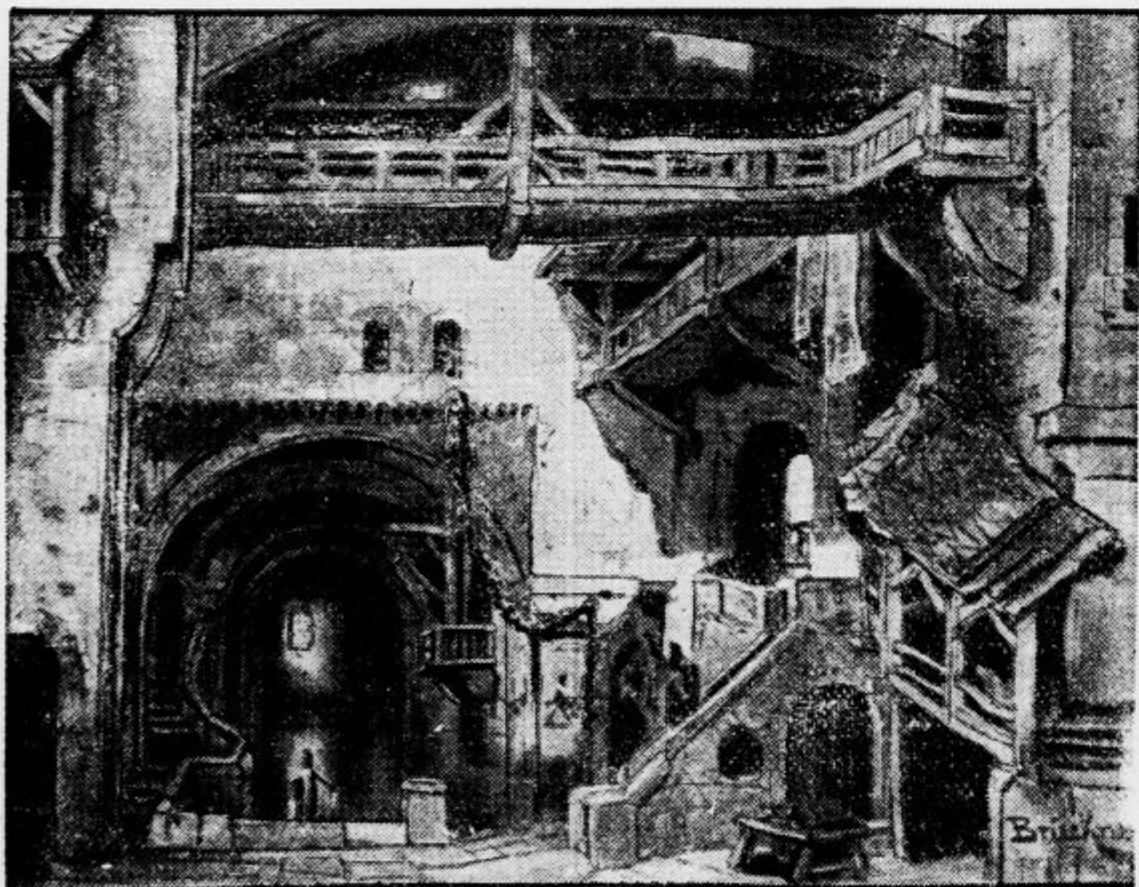
Gđ. Diplarakovna si ni izbrala niti diplomatske niti pobožne poti, temveč tičeno žensko. Z Morandovo ženo sta se namreč preoblekli v mornarski krog in sta priveslali za jachte na sveti polotok. Takoj pri prvem samostanu sta s svojo lepoto premamili mladega meniščka, da jima je odprl prepovedana vrata. Za nesrečo pa se je zbudil iz opoldanskega spanja starejši

menih, ki je hitro zavohal, kaj se dogaja, in pred njim sta predrzni ženski pobegnili na vso moč v čoln in na jahto. Sedaj bo carigradski patrijarh bičlo lepoto kraljice baje ekskomuniciral iz pravoslavne cerkve.

K vsemu temu pa je treba pripomniti, da je gđ. Diplarakovna te dni odločno demantirala to zgodbo, ki jo kot dobrodošlo senzacijo servira pariški in atenski tisk. Po njeni lastni izjavi ji ni nikoli niti od daleč prišlo na um, da bi se na takšen način pregrešila zoper cerkvene postave.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefova« grenčica večkrat na dan použita krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Na današnji dan pred 50 leti

so v Bayreuthu prvič vprizorili Wagnerjevega Parsifala. Slika kaže dekoracijsko skico za Klingsorjev grad

Sladkor in debelost

Sladkor ni noben luksuz, poleg krompirja spada celo v vrsto najcenejših živil. Zelenjava, ribe, meso, celo kruh so znatno dražja živila.

Napačno je naziranje, da uživanje sladkorja pospešuje debelost. V angleških deželah porabijo neprimerno več sladkorja nego pri nas in vendar so to tipične dežele »vitke linije«. V Ameriki so napravili poskus, ki je pokazal, da so osebe, ki so jim nalašč dajali več sladkorja, ostale vitke nego osebe, ki so jim dali isto število kalorij v obliki drugih živil.

V zadnjem času so sladkorju očitali, da škoduje zobem in pospešuje sladkorno bolezen. Te trditve spadajo v kraljestvo pravljice. Ne samo sladkor, ostanki vseh drugih živil med zobmi pospešujejo gnitje zob — če se človek premalo poslužuje zobne ščetke.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Prva turška delegata pri Društvu narodov

Kemal Hasim beg in Ukmedin Sadik beg pred poslopjem Društva narodov v Zenevi

Smrt ameriškega »kralja revij«

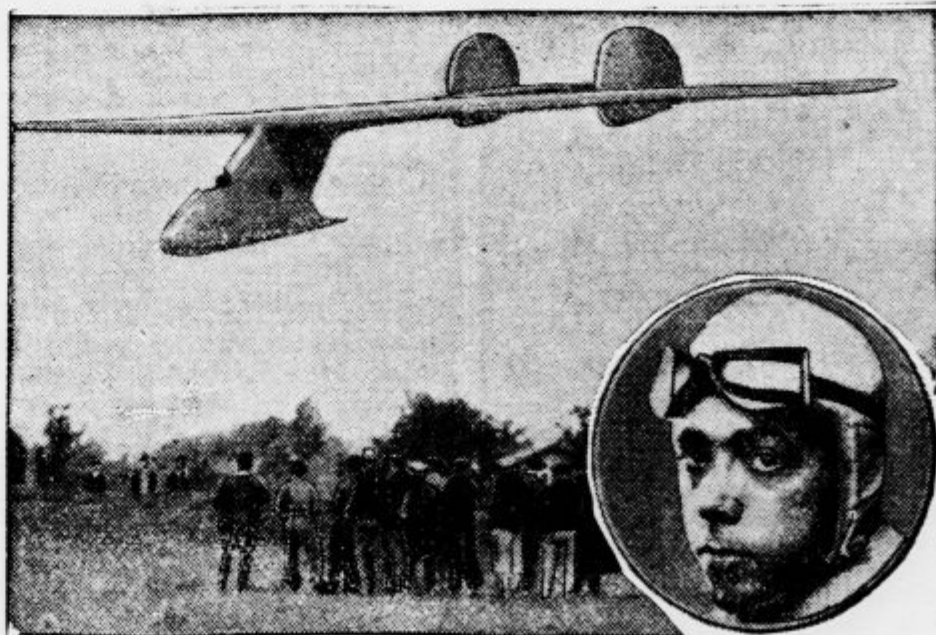
V Los Angelesu je umrl po daljšem bolehanju na srčni kapi slavni »kralj revij« Florence Ziegfeld, ki je bil pravi ustvaritelj moderne revije. Za vsako Američanko je veljalo kot najvišja sreča, če jo je Ziegfeld odkril, kajti članice njegovega baleta so bile znane kot najlepše med najlepšimi in mnoge so napravile sijajno kariero samo s tem, da so bile pač Ziegfeldovi »girlje«. Ziegfeld je bil pravi diktator v zadevi lepote in okusa. Po tem, ali je bil kakšen nov girl pravilna, črna ali rjava, bila plava, črna ali rjava barva modna barva ameriškega ženskega sveta. Ziegfeld se je rodil l. 1861. v Chicagu in je postal s 23. letom prvi manager. V New Yorku in Bostonu je imel poleg milijunskega imetja kar štiri velika gledališča.

Francoski Goethejev zlatnik

Francoski državni zlatnik po načrtu kiparja Raoula Bernarda v spomin Goethejeve stoletnice

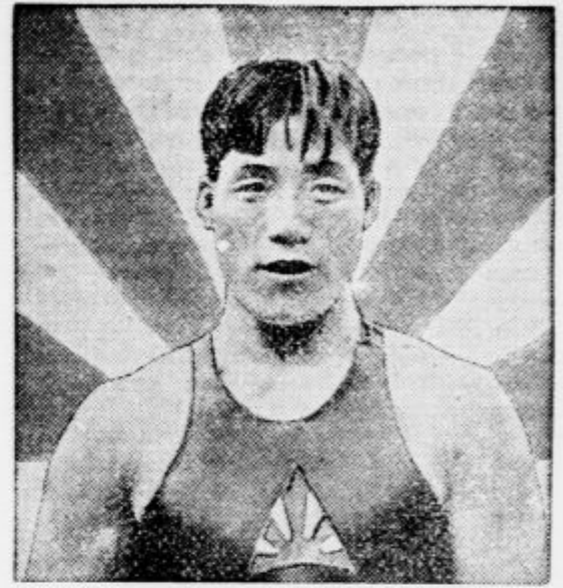
Smrtna nesreča na tekmi jadrskih letal

Jadrsko letalo »Austria« in Robert Kronfeld (v krogu)

Na Wasserkuppi v Rhönskem gorovju so priredili tudi letos tekmo brezmotornih letal, ki je že zahtevala eno smrtno žrtev, znanega letalca Rudigerja, a zdaj se je smrtno ponesrečil najboljši nemški letalec v tej stroki, Günter Grönhoff. Dvignil se je v družbi drugih letal proti Isenburgu, nad katerimi je stala težka oblaka stena. Hipoma so ljudje opazili, kako je njihovo letalo »Fakir« začelo padati. Grönhoff se je skušal rešiti s padalom, a se padalo za-

Olympia 1932

Levo: Tsuruta, francoski imetnik mnogih svetovnih rekordov v prostem plavanju. Desno: Tsuruta, japonski olimpijski zmagovalci v prsnem plavanju na 200 m

Atentator Gorgulov

K pariški sodni razpravi

Podati hočem sliko, ki je ostala vsa živa v mojem spominu, sliko visokega, močnega, dobro vzraslega in zdravega moža, ki sem ga bil srečal na ploščadi montekarloške kazine. Bil sem z aktovko baš na poti do canneskega vlaka.

»Good bye!« mi je zaklical, prožet mi z nasmehom roko. »In če se ne bova več videla, boste o meni, upam, vsaj slišali.«

O smislu teh besed nisem premišljeval, dokler nisem v časnikih bral, da je — umoril predsednika Doumerja.

Kajti mož, ki je stal tu v sončni svetlobi in me gledal z mistično temnim pogledom, je bil Pavel Gorgulov. Dvanajst mesecev pred njegovim dejanjem je naju vezalo dobro, intimno razmerje in v zadnjem letu pred to strahoto sem bil gotovo njegov edini prijatelj.

Prvič sem ga srečal l. 1931. v Café de Paris v Monte Carlu. Kmalu sva postala naklonjena drug drugemu in iz poznanstva je postalo resnično prijateljstvo.

Gorgulov je bil po naravi zelo rezerviran in do neke mere skrivnosten. V normalnih razmerah ga je bila sama vjučnost in korektnost, a je postal odločno odbijajoč nasproti vsiljivim tujcem. Nekoč sem mu to omenil, nasmehnil se je, skomignil z rameni in dejal:

»Svoje prijatelje izbiram. Čemu bi jih ne?«

V tem času, kakor rečeno, ni imel drugega prijatelja razen mene in čeprav mi je mnogo govoril o sebi in svojem življenju, mi takšnega prijateljstva ni omenil.

Cesto sem ga obiskal v njegovem stanovanju v vili »Horizont« v Monaku in včasih so bili tudi drugi obiskovalci pri njem. Z vsemi je bil zelo vjučen in gostoljuben, a zmerom je bilo videti, kakor da se čim največ zadržuje. Dejansko je bila zelo izrazita poteza v značaju Gorgulova, da se je ta polnokrvni, močni mož, ki bi mu prisojil duševno dejavnost, v resnici kazal zelo negotovega. Zdelo se je, kakor da tiči tudi v njegovih najintimnejših trenutkih v njegovem vedenju neka duševna odsotnega, »prenapetega«.

Bil je zelo dobro vzgojen mož z velikansko načitanostjo, a sportne in umetnostne stvari so mu bile tuje. Skušal sem ga pripraviti do obiskovanja gledališča, zmerom je odidjal. Glasba ali slike niso delale nanj nobenega vtisa.

Nasproti ženskam je bil brezbriznen, že večkrat poročen. Včasih, kadar smo ostajali v kavarnah ali klubih, je ljubil družbo žensk, toda ravnal je z njimi kakor s trenutnimi prijateljicami in ni hotel več.

Gorgulov me je smatral že od vsega početka za človeka svojega duha in pozneje sem zvedel iz njegovih ust tudi njegovo skrivnost:

Bil je nezakonski sin nekega ruskega gardnega častnika, mati mu je bila iz ruske plemenitaške rodbine. Oče je storil zanj vse in po zelo skrbnih študijah se je Pavel Gorgulov vrnil v Petrograd. Upal je, da ga bodo tam sprejeli z odprtimi rokami, toda baš njegovo rojstvo mu je zapiralo pot.

To je bila najtežja rana, ki mu jo je zadalo življenje, in od tega ni več ozdravel.

To nepravilno ravnanje ga je napravilo za vedno negotovega. Nekoč sem ga vpra-

šal, kako si je mogel izbrati mož njegove vrste in vzgoje štirikrat tako neenake življenjske družice, tako raznovrstne hčere iz ljudstva. Prva njegova žena je bila ruska kmetica, druga hči praškega brivca, tretja češka šivilja in četrta švicarsko dekle iz nižjega sloja. Odgovoril je:

»Baš zato, ker so bile zdrave in človeška bitja. Če so imele nezakonske otroke, so se zanje brigale in jih niso zapustile, kakor je mene moja mati ostavila v brezsrčnem svetu.«

Paul Gorgulov

Drugič je menil, da vlada samo na Angleškem pravičnost.

Edini problem, ki ga je dvigal iz brezbriznosti do stvari tega sveta, je bil ta problem nezakonskega otroka. In tudi problem razredne borbe. Bil je oster bojnik zoper svet stare, nezadostne čustvenosti in nepravilnosti družbene organizacije.

Ne dvomim, da je iskati temeljnih vzrokov strahovitega zločina v tem čustvenem krogu. Ti vzroki so predčasno končali življenje, ki bi se drugače morda razvil vse sijajneje.

Ali je bil Gorgulov sovjetski agent? Skoraj ne dvomim, da je bil. Dve stvari me v tem potrjujejo. Živel je v razkošju, na standardu letnih dohodkov 3000 funtov, je plačeval v gotovini, kar je kupoval, in ni imel dolgov. Pri tem pa ni delal in ni imel vidnih virov dohodkov. Potem pa se je počivil pri njem od časa do časa neki tujec in jaz pri tih šestankah nisem bil navzoč. Po cele ure se je Gorgulov tedaj zapiral in ko je tujec odšel, je bil Gorgulov še bolj skrivnosten nego prej. Tujec je bil visok mož s temno brado in brki, v njegovih očeh je gorel mrk ožen fanatizma. Oči Gorgulova so se potem vžigale v istem ognju. Prepričan sem, da je bil tisti obiskovalec pravi pobudnik za umor predsednika Doumerja. Prepričan sem, da so videli sovjetski krogi v Gorgulovu dobro orodje in da so da temu primerno tudi uporabljali.

Značilno je, da je bil bradati tujec spet pri Gorgulovu, ko sem ga zadnjič pozdravil. Tako zadobe njegove nepozabne besede pravi pomen:

»Tudi če me ne boste videli več, upam, da boste o meni slišali!«

Captain D. J. N. Phillips.

Ubežni pavijan

V nekem praškem sanatoriju so hoteli izvesti pomlajevalno operacijo s pomočjo spolne žleze nekega pavijana. Ko so žival privlekli v operacijsko dvorano, se je zdravniku hipoma iztrgala iz rok in ušla skozi okno na streho. Šele po celodnevem lovu so jo tam ujeli.

Vsak dan ena

»Mama, zdaj se ne moremo kopati. Morje je zasedeno!«

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Pomniti je treba, da ni imela Bertille nikakega razloga več, da ne bi bila zaupala starki. Vse, kar ji je pripovedovala, se je ujemalo z dejstvi.

Najbrže je bila imela v rokah še kake druge papirje, ki jih je bila že uničila, tako da je samo ona poznala navodila, ki so bila v njih. Ker n: nikoli govorila o njih z živo dušo, je po pravici menila, da ne ve zanje nihče. Kvečjemu morda tisti, ki so mu bili name-njeni? A tudi to je bilo zgolj domneva.

V tem trenutku je pa mahoma zvedela, da je bila njena domneva pravilna. To je ni presenetilo. Zakaj se ni vitez že prej oglašil, ko je vedel, da ima listine? Odgovor je bil lahak: zato, ker je skrivala svoje rodbinsko ime. Zdaj, ko ga je bila odkrila, se je kakopak moral dati spoznati. To se ji je zdelo povsem naravno in je zbudilo v njej misel, da jo je morda že dolgo iskal.

Kar očitala si je, da se je toliko časa skrivala. Njena dolžnost bi bila, da bi bila sama poiskala vitezja Pardaillana. Zato je tem manj dvomila o svoji dolžnosti, da pohiti k njemu. Zlasti še, odkar je vedela, da sta bila Pardaillan in grof Margencyjski ista oseba!

Bertille je bila izmed tistih plemenitih natur, ki raiši pretiravajo usluge drugih ljudi, kakor da bi jih pozabile. Preprostost in ljubeznivost, s katero se je bil grof Margencyjski zavzel zanjo, ji je bila globoko zapisana v njenem srcu.

Pa saj ni bil storil dobrote samo njej. Še zdaj je videla v duhu

njegov ošabni obraz, ko je odbil kraljevo zahtevo, naj prime njenega drugega. Videla ga je v sijaju drzne hrabrosti, ko je neskrbno tvegal svoje življenje v obrambo Jehanove prostosti in Jehanovega življenja...

Zdel se ji je kakor junak iz davnih dni. Navdušena hvala lepe in dobre vojvodinje Andillyjske je še povečala češčenje, s katerim je obdajala nenavadnega moža.

Misel, da bi bil utegnil v njeni odsotnosti kak lopov poseči v te rodbinske skrivnosti, ji ni prišla niti za trenutek na um.

Indaj je mahoma zvedela, da je bil postal oboževani dobrotnik žrtev težke, morda smrtne nesreče. Njena bol je bila odkrita in globoka. Mislilec samo na to, da jo Pardaillan želi videti, je popolnoma izgubila čut za svojo lastno nevarnost.

»Rad bi, da bi prišla k njemu, jelite?« je vzkliknila.

»Da, dobra gospodična, če vam le ni nerodno iti po mestu z materjo Marijangeljo, zakaj tako mi je ime.«

»Oh, takoj! Iz srca rada!«

Brez obotavljanja je skočila k omari po obleko, katero ji je bila dala vojvodinja, in se naglo ogrnila z rjavim plaščem, né da bi opazila sumljivo zadovoljstvo matere Marijangele.

»Hitiva,« je dejala.

»Se en trenutek, gospodična. Plemič vas prosi, naj ostane vaša pot strogo tajna. Skrbni ga zastran papirjev, saj veste. Menda se boji hudobnežev, ki bi radi vta knihi svoje grde nosove v te reči.«

Ta opomin se je ujemal z vsem, kar je Bertille vedela; zdel se ji je tako naraven, da je vneto pokimala z glavo.

Vendar pa ni hotela brez obvestila zapustiti gostoljubne hiše. Dala je poklicati dvornika, ki se je prestrašil, videč, da se odpravlja z doma, in vzkliknil:

dne ni kaj boljšega obetalo. A popoldne se

je toliko razvedrilo, da je bil nastoj možo. Ob godbi dravske divizije so se vršili nastopi dece, naraščajo, članje in članov domačega in matičnega društva Sokola IV., katero je bilo po vseh svojih članih v častnem številu zastopano. Proste vaje, kakor tudi vaje na orodju so vse edine strumno in brezhibno izvajale in v polni meri zaslu-žile odobravanje množestvenih posestnikov iz Ljubljane in okolice. Vsi so se vrlo dobro odrezali, najbolj pa naraščajo. Ob sklepu se je br. starosta Ogrin zahvalil občinskemu svetniku br. Likozarju in njegovi g. soprog, zastopniku Sokola II. bratu Kocjanu, zastopniku Sokola IV. br. Rožu, županu občine Rudnika br. Jeršinu, bratom Reimerju in Flegarju, bratom Sokolom iz Grosuplja, vsem udeležnikom iz Ljubljane, Skofljice in okolice, br. domačemu načelniku Marijanu Simčiču, ki ima največ zaslug, da se je četa ustanovila ter domaćim, med katerimi smo žal pogrešali zastopnike gasilskega društva in več drugih. Upamo pa, da bodo sčasoma tudi oni uvideli, da naša sokolska četa svojo nalogo popolnoma nepristransko vrši in mladino navaja le k lepi moralni in telesni vzgoji. O tem se je vsakdo lahko prepričal, ko je naša četa po komaj enoletnem obstoju pokazala tako lepe uspehe. Poleg moralnega je tudi gromni uspeh popolnoma zadovoljiv. Nadaljevati hočemo vztrajno svoje za-početo delo, zlasti ko dobimo svojo telovadnico, katero nam bo naš vneti brat starosta na svoje stroške sezidal in uredil. In nastopu se je razvila na prostem in senčnem vrtu br. Ogrina ob zvokih volja-ške godbe nepriljubljena prisrčna prosta zabava. Z oblubo, da nas še poselijo so se našli ljubitelji v večernih urah začeli poslavljati, a delavno avtopodjetje Pečnikar je odpravljalo Ljubljance v naslednjih 23. ure, ko so nas zadnji obiskovalci zapustili. Glavna zasluga za tako lepo uspe- lo prvo prireditve gre v prvi vrsti matične- mu društvu Sokolu IV. ter delavni načel- niki in br. načelniku.

CRNOBEL. V ravateljstvu Meestne hranilnice v Crnomlju so izvoljeni gg.: predsednik Majster Franc, podpredsednik Lakner Alfonz, člani ravateljstva so dr. Tusulin, Papež Janko in Klemen Pavel. V Loki pri Crnomlju umrl v petek posestnik in mizar Vrččaj Anton. Na paši ga je zadela kap, otroci so ga našli mrtvega. V Planini pod Mimo goro se je prejšnjo nedeljo vršila blagoslovitev motorne brigade. Kumovala sta g. banski svetnik Lovšin in g. Koširjeva iz Crnomlja. Prireditve bi bila boljše obiskana, če ne bi bilo deževja in se ne bi isti dan vršil sokolski nastop v Semeči. V občini Podzemelj so se na polju pojavili v večjem številu bramorji, ki rastlinam močno škodujejo. Proslave 50 letnice gasilnega društva v Crnomlju so se v lepem številu udeležila tudi društva Karlovac, Novo mesto in Metlika, kar se v zadnjem »Jutrovem« dopisu ni navedlo. Zetev je v Beli Krajini uspe- la srednje dobro, ker je zaradi deževja rja žito občutno škodovalo. Vobče bo pa letni- na prav dobra, posebno koruza, krompir in vinogradi dobro kažejo.

GUSTANJ. Člani akademске podružni- ce CMD so v ponedeljek 18. t. m. nastopili s svojim izbranim pevskim sporedom v Sokolskem domu. Ubrano petje, strumen nastop je očaral vso ogromno množico, ki je prisostvovala nepozabnemu večeru. Obča hvala poslušalcem je dokaz, da se naša aka- demska mladina zaveda svoje narodne na- loge in stopa z geslom: »Iz naroda za na- rod« med nas.

Iz Šoštanja

3.— Vaja gasilske župe Šoštanj se je letos vršila pri šmihelski cerkvi, kjer so bili kot požarni objekti določeni poleg cerkve še Slomskov dom, kaplanija in župnišče. Vaje se je udeležilo sedem gasilnih društev z 206 gasilci, 3 motornimi in 6 ročnimi brizgalnicami. Posebna zanimivost je bilo reševalno moštvo z velenjskega premovalnika, ki je nastopilo s plinskimi maskami in z aparati s kisikom ter 13 samaritank iz Velenja, Družmirja in Šoštanja. Letošnja vaja je pokazala, da je gasilstvo v Šaleški dolini zelo dobro razvito. S tem priznanjem sta se o njem izrekla tudi zvezna delegata Vengust in Košir.

4.— Kegljaški sport je v Šoštanju zelo udomaćen. Njegovi ljubitelji so včlanjeni v dveh klubih, v Ruši in Planki. Oba kluba sta priredila tekmo, pri kateri je klub Plan- ka zmagal s 544 točkami nad klubom Ruši, ki je napravil 543 točk. Med zmagovalci sta se odlikovala Matjaž in Arzenšek s po 80 točkami, pri premaganih pa Nace Za- vadlav z 72 točkami.

Iz Murske Sobote

Splošno uradniška stanovanjska zadruga, ki je znano, da je v Murski Soboti malo primernih uradniških stanovanj, kljub precejšnjemu številu uradništva in učitelj- stva. Vrh tega so ta stanovanja draga. Za Mursko Sobotu, ki je postala središče Prek- murja, pa je zelo važno, da ima dovolj udobnih stanovanj, kajti ta najbolj pri- ključno uradnika na kraj. Vsako mesto ze-

»Mar odhajate gospodična? Nikar, ko sami veste, da vam preti nevarnost! Njegova svetlost nam je strogo zabilil, naj pazimo na vas.«

»Priatelj,« je krotko dejala Bertille, »neogibno je treba, da grem. Veliko dolžnost mi je izpolniti, tako veliko, da se ne bi obotavljala niti tedaj, če bi naprej vedela, da me čaka nesreča. A bodite brez skrbi,« je dodala; »nevarnosti ni nobene in prav gotovo bom do mraka doma.«

Stari služabnik se ni upal ugovarjati in se je molče priklonil. V svojem presenečenju se ni niti spomnil, da bi moral ponuditi dekle- tu koga za spremstvo. Ko mu je prišlo to na um, je bila Bertille že daleč, tako, da jo je zaman iskal po okolici hiše.

Stara Marijangelja je bila med tem vzlic svojim okorelim nogam in obilnosti svojega telesa zavlekla deklico v Montmartro ulico, kjer je ob tej uri mrgetelo ljudi, in izginila z njo med množico.

Bertille je vkljub naglici ostala previdna in si za vse slučaje potegnila oglavnico svojega plašča na obraz.

»Kam me vodite, vrla žena?« je vprašala na ulici.

»V vas Montmartre, lepa gospodična.«

Bertille ni več ugovarjala. V Montmartre je bilo daleč, a za Pardaillana se ne bi ustrašila niti mnogo daljše poti.

Že po prvih sto korakih sta srečali menih Perfekta Goularda, pjanega kakor po navadi. Z nesramnostjo, ki je bila zanj značilna, je pogledal deklici v obraz, ki ga je tako skrbno skrivala v senci svoje oglavnice.

Mati Marijangelja je bila očitno ženska zelo strogih nazorov. Pogumno je zavihtila svojo palico in obsula nevrednega redovnika s ploho zmerjanja in kletvic, češ da dela svoji obleki sramoto. Me- nih se je sicer široko zasmejal, a deklico je za vneto obramba zelo pomirila; videla je, da je v dobrem varstvu.

Sport

Ogrinova dirka

Ljubljana—Celje—Ljubljana

Kdo izmed sportnikov ni poznal moža, ki ga, žal, ni več med nami in kateri je vse svoje moči žrtvoval za povzdigo slo- venskega kolesarstva? Bil je to človek, katerega si je vsak količjak sportnik-ko- lesar vzela v trajen spomin. V počastitev Ogrinovega imena je tudi motokolesarska »Ilirija« priredila v nedeljo veliko medklub- sko kolesarsko dirko na progi Ljubljana—Celje—Ljubljana (148 km) in pozvala slo- venske dirkače, da tudi ob tej priliki po- kažejo svoje zmoglosti.

Čeprav je bila dirka razpisana le za eno skupino, t. j. brez razlike med prvorazred- no in juniorsko kategorijo, se je kljub temu zbralo na startu lepo število dirka- čev. Niso se torej izpuščeni juniorji strašili že leta in leta izkušenih vozačev kot so Valant, Abulnar, P. Smrekar, Fa- ninger. Ne meneč se za razdaljo 148 km so se ti fantiči vrgli v borbo z omenjeni- mi rutiniranimi kolesarji in jo v sklenje- ni skupini odkurili ob 7. jutraj v smeri proti Celju. Kontrolno funkcijo je dobre vršil motorist g. Juvan, dočim so v dveh avtih spremljali dirkače agili sportniki gg.: predsednik R. Zalokar, podtajnik Kot. saveza P. Pelc, nač. kol. sekcije F. Starin in Kepec. Vozeč v nehiternem tempu proti Domžalam, skočita v Čeručah raz kolesa Abulnar in Valant ter zamenjata prestopi, ki jima bosta dobro služili na dolocenem mestu. To opazēja skupina po- tegne hitreje, kar pa ni zaleglo, kajti v enem kilometru sta fanta bila že prikle- njena k skupini. Prva žrtev defekta je ma- lo pred Domžalami postal močni Gartner, kateremu je v Domžalah še veriga skoči- la raz prestavo. Moral je tako dolgo časa osamljen zasledovati ubego skupino, ki se je po Trojanskem klanecu še bolj razkro- pila. Na vrhunec privozijo drug za dru- gim Abulnar, Valant, Faninger, Kacič, brata Kesiča, Pavle Smrekar in drugi. Ka- kor vihrje so se ti spustili navzdol, kjer je nekaj kilometrov pred Vranskim moral tudi Kacič vsled defekta zapustiti ubego skupino, pri čemer je izgubil dokaj časa. Enaka smola zadene takoj za njim »Tri- glavane« Zajca. Vodeča skupina, kateri sta se medtem pridružila še Lampič in Anžič, nadaljuje, menja se v vodstvu, po ravni srednje lepi cesti proti Celju. Nasprotni in stranski veter precej ovira vožnjo, čemur pa dirkači ne podležejo in sedmorica teh prispe ob 9.21 v Celje, kjer je bil pred novo pravoslavno cerkvijo obrat.

Ko so nato v malih presledkih obrnili vsi dirkači nazaj proti Ljubljani, je bilo treba mahiniti z avtom v sled. Po eden, dva ali trije skupaj se v zasledovanju bo- rijo zaradi defektov ali drugih neprilic zaostali kolesarji. Prav korajžna izgleda nesrečni, a kljub temu poln humorja. Ju- le, pred katerim vozi neizpravljeni Pavle Smrekar. Tudi ta se je dolžan »zahvaliti« dvema defektoma za svoj zasledovalni trud.

Kaj se pa medtem godi spredaj? Seve- da ni šlo Valantu, Abulnarju in Faninger- ju v glavo, kako neki se morejo juniorji še vedno držati z njimi. »Bi ne bilo na- pačno izbežati se teh fantalimov?« so si ti mislili. In zgodilo se je, da se nekje okrog Zaleca ta trojica začne v tak silen spurt, ki se ga mladi nikakor niso mogli držati in tako jeli ostajati za njimi. Za ubego trojico jo srdito »smažejo« K. Ke- sič, Arbelj in Lampič, od katerih je za- radl krčev in žledenih bolečin zaostal F. Kesič. V Vranskem znaša razdalja med prvo in drugo trojico kaka dva kilome- tra. Zaradi naporena naskoka se tudi na ubegli trojici opaža precejšnja izmu- čenost, ki pa vendar sopolja po dolgem Trojanskem klanecu proti vrhu. Malo pred vrhom, t. j. na najstrmejšem vzponu, se Abulnar in Faninger odtržeta tudi od Valanta in se od tega čimdalje bolj odda- ljujeta. Vozi se naprej proti Ljubljani. Valant izgublja teren, ki znaša pri Lu- kovcih že kake štiri kilometre. Pot kra- na, brez prahu, le od Domžal do Ježice polna kotanj in gramoza. Vse to pa nič ne zaleže, kajti tudi ubega dvojica čuti nevarnost in nekaj pred Čeručami se Valant, ki ju je skozi 25 km ogor- čeno zasledoval, priklupi potuhnelima zajemca. Kot udarjena je dvojica obstala, a poleg sebe ugleda kakor z nebes pa- dlega nepripravljenega. Leno se ti trije fan- ti večjeje dalje proti cilju, ne vedoče ka- ko in kaj, in vsak po svoje računajoč. Boj se končno vname na zadnjem kilome- tru, kjer si je Abulnar v krasnem sprintu pridobil na ciljski črti tri kolesne dol- žine pred Valantom, štiri pa pred Fanin- gerjem. Kmalu za njimi pridvi Kacič, za tem pa tudi v lepem sprintu K. Kesič, Arbelj in Lampič.

Dirkači so privozili v naslednjem času: 1. Abulnar (Ilirija) 5:04.06 (okrog 30 km na uro), 2. Valant (jeseniška Zarja)

5:04.06, 3. Faninger (Poštela) 5:04.06 eno pet., 4. J. Kacič (Hermes) 5:06, 5. K. Kesič (Hermes) 5:11, 6. Arbelj (Ilirija) 5:11.30 eno pet., 7. Lampič (Ilirija) 5:11.30 dve pet., 8. Pavle Smrekar (Ljub- ljana) 5:13.07, 9. M. Spacapan (Pri- morje) 5:24.55, 10. F. Kesič (Hermes) 5:28.15. Vsi ostali sledijo v malih pre- sledkih.

Izid te dolge in naporene dirke nam je jasno pokazal, da čeprav imamo izvrstne in dobre juniorje, še niso ti sreli za enakovredno borbo s starimi prvora- zrednimi dirkači. Za poskušajo pa je več- sili tudi to dobro.

SK Jadran. Danes od 18. naprej tren- ing za vse nogometaše. Ob pol 8. pa se vrši pri Sokolici seja upravnega odbora. Prosi se za točnost in udeležbo.

Nogomet v Zalogu. V nedeljo je go- stovala v Zalogu rezerva SK Korotana ter podlegla domači SK Svobodi s 5 : 8. Igra je bila dosti zanimiva. Domači so po začet- ni nesigurnosti podali precej dobro igro. Odsotnega vratarja je nadomestil njegov mladi drug iz rezerve, ki je bil siguren ter je kljub malim postavi obranil precej opas- nih stvari. Tudi gostje so bili dobri ter bi pri večji odločnosti lahko odnesli boljši re- zultat. Najboljša njihova formacija je bila kljub osmim golom obramba. Predtekmio je igral SK Zvezda iz Ljubljane proti doma- čemu Rapidu, ki je posebno v drugem pol- času zabijal gole po mihi volji. Izkupček je bil 12 : 1.

Sokol

Lutarski tečaj SKJ v Ljubljani. Sko- ro neopaženo, brez vsakega pompa, je bil odprt v nedeljo ob 9. v Sokolskem do- mu na Taboru prvi lutarski tečaj, ki ga prireja prosvetni odbor SKJ pod vodstvom člana SPO in poročevalca za lutke br. Jo- sa Zidarica iz Ljubljane. Udeležencev je 28, ki so iz vseh žup našega saveza, sami znani mladolinjubi in umetniki. Ves pro- gram obsega 54 ur in bo tečaj trajal do 31. t. m. Dnevno trajajo predavanja od 8. do 11. in od 15. do 19. ure. Predavajo prizna- ni strokovnjaki: dramske in lutarske umet- nosti, katerih imena smo že navedli. Te- čajniki bodo naštrinjali in sami sestavili lutke in oder za igrice »Kraljevič v pod- zemlju«, ki jo bodo ob zaključku tečaja v nedeljo izvajali. Stanovanje imajo v glu- honemnici, hrano pa v uradniški menzi. Želimo sokolskim lutkarjem v naši sredi veselo bivanje in vsem mnogo uspehov Zdravo, lutkarji!

Sokolske vesti iz Litije. Po enoletnem obstoju čete v Kresinah prirede vrli So- koli svoj prvi javni telovadni nastop in ognjeni krst v nedeljo 31. t. m. popoldne. Nastopili bodo poleg domačinov tudi od- dečki iz Litije in okoliških bratskih dru- štev na novem letnem telovadšču, ki ga je mlado društvo v tako kratkem času že iz- gradilo. Prostor je podarila tvrda Birola. Dolžnost vseh Sokolov je, da se polnošte- vilno udeležijo nastopa v Kresinah. Nasled- njo nedeljo, 8. avgusta, pa bo v Šmartnem otvoritev telovadšča, spojeno s telovadbo in veliko veselico skupno z naprednimi društvii. Polovicična vožnja je že zagotov- ljena. Dne 4. septembra priredi svojo obič- ajno tombolo Sokol v Litiji in bo prese- gala glede dobitkov vse dosedanje. Vsa okoliška društva se naprošajo, da ta dan upoštevajo pri svojih prireditvah.

Iz življenja na deželi

ARJAVAS. Prostovoljno gasilsko dru- štvo v Arjavasi priredi v nedeljo 7. av- gusta na vrhu tov. Martina Razborska v Arjavasi veliko tombolo z lepimi vred- nostnimi dobitki in običajno vrtno veselico, kjer bo za vse najboljše preskrbljeno. Prijatelji so najvšeledneje vabljeni. V pri- meru slabega vremena bo prireditev pri- hodnjo nedeljo.

JAVORJE. Dve uri pešhoda iz Šmartna pri Litiji so Javorje, znana izletniška točka pod Falč vrhom. Do prejšnje nedelje še niso imele nobene organizacije, zdaj pa se po- nasajo z najmlajšim gasilnim društvom. Ustanovnega zbora, ki se je vršil pri Be- žonovih, so se udeležili številni domačini ter mnogi gasilski delegati litijske župe. Govorili so: gg. Rudolf Berčon, župni tajnik iz Peterca iz Litije ter načelnik šmarnskih gasilcev g. Kovačič Makselj. Novemu odbo- ru zaželejo g. Berčon. Društvo si bo pri- čelo zbirati denar za prvo potrebno orodje. V ta namen se bo vršila na Veliki Šmarn 15. avgusta, ko bo na Javorju žegnanje, ga- silska prireditve. Opozorjamo nanjo vse izletnike in prijatelje gasilstva, mladi ja- vorskli četi pa želimo lepega razmaha.

LAVERCA. Naša Sokolska četa je prire- dila v nedeljo 17. t. m. svoj prvi telovadni nastop na travniškem prostoru br. staroste Ogrina. Vreme, ki nam je že od 10. t. m. napovedani nastop tako pokvarilo, da smo ga morali preložiti, tudi to nedeljo dopol-

lo veliko pridobi, če je uradništvo zado- voljno in ne sili proč iz mesta, ker na ta način pridrži najboljše uradnike. Zato se je na pobudo g. direktorja Vagaje vršil iz- redni občni zbor Nabavljalne zadruge, na katerem so uradniki razpravljali, kako bi se mogle izboljšati stanovanjske razmere. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki je že vse uredil za ustanovitev Stanovanjske za- druge. Državni in samoupravni uslužbenci, ki se hočejo včlaniti, naj se prijavijo pri- pravljalnemu odboru. Predsednik je direk- tor Vagaja.

Radio

Izvrleček iz programov

Torek, 26. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče, — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Zabavni kotiček. — 20: Esperantsko predavanje. — 20.30: Prenos klavirskega koncerta iz Zagreba. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

Sreda, 27. julija

LJUBLJANA 12.15: Plošče, — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Navetli za do- mači vrt. — 19.30: Literarna ura. — 20: Samospevi g. Josipine Sivec. — 20.30: Sa- mospevi g. Likoviča. — 21: Prenos plesne glasbe z Bleda. — 22: Čas, poročila, salon- ski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 18: Pesmi. — 20: Zborovski koncert. — 21.10: Veseloigra. — 21.40: Violinski koncert. — 21.45: Laha glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Orkester. — 22.40: Jazz. — PRAGA 19: Poljske arije in pesmi. — 19.20: Kon- cert tamburaškega zbora. — 20: Prenos iz Brna. — BRNO 19: Koncert iz Prage. — 20.15: Operni večer. — VARŠAVA 18.20: Vojaška godba. — 20: Arije in pesmi. — 20.50: Koncert na čelo. — 22.50: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godbeni kvartet. — 16.40: Koncert orkestra. — 19.30: Vo- jaška godba. — 21: Oddih na planini. —

22.15: Lahka godba. — BERLIN 20.20: Vi- olinski koncert. — 21.10: S potovanja. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Plesni večer. — Lahka glasba na ploščah. — MCHLACKER 20: Koncert orkestra mandolin. — 20.20: Opereta. — 22.45: Kon- cert filharmoničnega orkestra. — BUDIM- PESTA 18.50: Lahka godba. — 19.45: Ve- seloigra. — 21.45: Klavirski koncert. — Cigranska godba. — RIM 17.30: Instrumen- talni in pevski koncert. — 20.45: Operni večer.

All »OLLA« je mnogo boljša. Dokazano nenad- kriljiva. 249/II

Vrednostni papir

ki ga trgovci najbolj cenijo, so »Ju- trovi« oglasi.

Povodom 20-letnice

obstoja svoje trdike prodajam samo še do 10. avgusta 1932, ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

IVAN PAKIŽ

LJUBLJANA, Pred škofijo 15

Naznanilo!

Sporočam, da se nahajam od zdaj naprej na

Borštnikovem trgu šte. 2.

Priporoča se

ZIVKO BRAJKOVIČ.

čevljarski mojster

Ljubljana, Lepi pot št. 3.

Za dekleta

a tudi za vsakogar, ki ljubi ali pa je lju- bil, je najbolj priporočljiv roman: Zvestoba do groba. Pošilja ga uprava »Jutra« za Din 55.—, vezan Din 65.—.

POZOR!

Prodajamo ta teden posamezne

Tivar obleke

po sledečih cenah:

moška obleka od 170 Din
otroška obleka od 60 Din
mornar. obleka od 65 Din
posam. suknjič od 50 Din
11—20 letne fantje od 60 Din

Tapasamodokler tra-
ja tozadevna zaloga

Tovarniška samopro-
daja

»Tivar oblek«

Ljubljana,

Mestni trg. št. 3.

Sv. Petra c. 23.

93/8 POZOR!

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naš predobri soprog, oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Franc Požar

posestnik in gostilničar

danes ob 4. uri zjutraj po kratkem in mučnem trplje- nju, previden s svetotajstvi za umirajoče mirno v Go- spodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 27. ju- lija ob 10. uri na farno pokopališče v Moravčah.

Vrhpolje pri Moravčah, dne 25. julija 1932.

Žalujoči: soproga, otroci in brat

Brez posebnega obvestila

Neizmerno potrti sporočamo vsem, ki so jo poznali, da je naša nad vse ljubljena, nikoli pozabna hčerka, oziroma sestra in teta, gospodična

Darinka Nada Škerlj

Cene malim oglašom

Za tiskanje in doplačanje: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za tiskanje ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadplate vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najema«, »Posesta«, »Lokalni«, »Stavogradnja«, »Strojari«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzek«, če se s oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor ni pa pod temi rubrikama išče zasluzka ali službe, plača se

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za tiskanje ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi ocialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tisk ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpelati v plačo obremen s naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plaša za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (5)

Trgovski potnik

prav dobro vpeljan in agilen, s lastnim avtomobilom, želi za Slovenijo za zastopstvo večjega podjetja — po možnosti živežne stroke. Sprejme eventualno tudi sopotnika. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Dravstvo«. 29499-5

Zasluzek

Kdor išče zasluzka, plaša za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (3)

Zastopnika

Iskalnik stroke, dobro vpeljanega v Ljubljani in okolici, isčem. Ponudbe z navodno referenco na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra«. 29502-3

Akviziterje

Inteligentne, za Ljubljano in vse večje kraje dravske banovine, ki jim je do izdatnega postranskega zasluzka v obliki visoke provizije, isčemo. Ponudbe pod »Založba« na oglašni odd. »Jutra«. 29519-3

Zastopstvo

dobro vpeljana vinška trgovina (najraje Stajarske) povsemam. Imam voditelno prakso in dosti poslastic. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra«. 29525-3

Kdo

ve dober svetovalec, dobro kje ali druge prilike, s katerimi se da dobro zasluziti. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra«. 29543-3

Glavno zastopstvo

za Jugoslavijo, avtoritativna predmeta odjama oz. delitve pod polovico tovarniške cene. Potrebno nekaj kapitala. Interesni naj se blagovodno zgledajo 27. t. m. pri tiskarji »Adamas«, Ljubljana, Galjeva ul. 29538-3

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (1)

Mizarje in

fornirarja prvotratne sprejme tovarna pohištva A. Amenu v Trzinu. 29500-1

Prodajalco

dobro izurjeno v prodaji avtomobilskih izdelkov — škrom. Prednost s znanjem nemščine. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra«. 29508-1

Trg. sotrudniku

ki razpolaga z gotovino od 30-30.000 Din, odstojim radi odločevanja svoj delež v dobro ideom podjetju. Ponudbe pod »Založba« v Sloveniji na oglašni oddelku »Jutra«. 29578-1

Sobarico

pridno in zdravo sprejemam s 1. avgustom. Ponudbe z navodno zadnje službe in po možnosti s sliko na naslov: Bled-Zeleče št. 37, soba št. 7. 29510-1

Kapelnika

z voditelno prakso, išče novovestanovljeno glasb. društvo na pihala v Mariboru. Dostojno z navodno honorarja na naslov: Babice, Kolodvorska pošta II. 29498-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

Drugi del je parnik pristal. Ko je došel v Pariz, je šel Tarzan najprej k svojemu prijatelju d'Arnotu, ki je bil presrečen, da ga je spet videl. Mornariški poročnik ni mogel nikoli pozabiti, da bi bil umrl ob kolu srednje afriške ljudske vojske, če mu ne bi bil pomagal Tarzan s svojo pravično močjo.

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Prodajalco

za samostojno vodstvo Specializirane trgovine isčem Potrebna kavelja 3000 Din v gotovini. Miskarstvo »Sotat«, Zagreb, Zateva 8. 29526-1

Gospodine

mlade in inteligentne, v starosti od 17 do 22 let, isčem za povečanje svojega balata. Znanje nemškega jezika zahtevano. Javiti se je na naslov: Oriov, hotel Tivoli, med 3. in 5. uro popoldne. 29513-1

Brivsko pomočnico

sprejemam s 15. avgustom. Dostojne na oglašni oddelku »Jutra« pod »Pomočnica«. 29521-1

Pridno dekle

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna in vrtna dela ter ljubiti stroke, dobi službo pri majhni boljši družini na delu. Ponudbe na podružnici »Jutra« v Mariboru pod »Jutra« »Lep naslov«. 29549-1

Upokojenca

splošnega uradniških poslov, za 50 let, sprejemam večje podjetje. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vestem upokojenca«. 29507-1

Vajenci ke

starejša 15 let, za soboslikarstvo, s prosto hrano in stanovanjem sprejme Stanko Vindšur, Zagorje ob Savi. 29505-44

Vajenka ali vajenca

sprejme takoj fotostudio Manci, Rožna dolina. 29546-44

Mizarskega vajenca

za ohranbo do 40 let, sprejme Ivan Sedej, Mala Dolina. 29517-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (2)

Deklica

s tremi razredi meščanske šole išče službo pisarskega pomočnika, tre tujci s otrokom, ki bišjo instrukcije, plaša vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (4)

Mladenč

22 let star, z dežele, vajenka prost, trezen in vajen konj, išče službo sluga ali hišne za takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29541-3

Profesor

instruirati temeljito in uspešno matematiko, sobeti ter nemški. Nizek honorar. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29504-4

Za mlade ljudi!

V četrtak

pričnemo priobčevati na tem mestu

Zgodbo

o Petru

Bistroglavcu

S sliko in besedo vas bo razveseljeval podjetni Peter Bistroglavec — in ne samo to! Povedal vam bo, kako si je krčil pot skozi obupne prilike in težke zapletitve. Večkrat in večkrat vam bo pri branju med smehom šinila v glavo misel: Glej ga spaka, prav tako bi bil lahko ukrenil jaz — pa nisem! Kak bedak sem bil! Zato — ne zamudite! V četrtak pričnemo!

Zapomnite si:

v četrtak

v malem oglasniku!

Mlada gospa

stara 19 let, ki je vedel toliko družinskih razmer, ki bi jo imela svojo trgovino, išče službo trgovske sotrudnice ali natakarice. Pridna in poštena! Ponudbe prosi na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Cim prej«. 29500-2

Tigovski pomočnik

Specialist, išče službo. — Event. gre praktičar k marnafakturi ali telernini. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Nemščine zmoleži«. 29510-2

Mladenč

tež službo skladiščnika, pomožnega delavca, sluga ali kaj drugega v Celju, kjer ima hišo. — Naslov: Mladičar Fran, Nova vas št. 21, p. Celje. 29552-2

Frizerka

prvotratna v železni, vodi in trajni ondulaciji, manikirski del. Išče stalno mesto v boljšem salonu. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Provrstina in samostojna«. 29532-2

Več gospodinskih pomočnic

začetnice, poštenje, postrdelne in kuharice išče službo. Pošljalna daje posredovalnica nasproti glavne pošte, Seidenburgova ulica 7/I. — Brezposlna dekleta dobo prenočišče — in se naroča list »Gospodinskih pomočnic«. 29531-2

Mlad šofer

vešč vrtnarstva, nemščine in francoske, — smoten 2000 frankov kavelja, išče službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Abitement«. 29556-2

Plačilna natakarica

poštena in marljiva, z daljšimi službenimi sprdeli hotelov in boljših gostiln, želi službo s 1. avgustom. Cenj. — Ponudbe na podružnici »Jutra« v Celju pod »Jutra« »Brez kavelja«. 29532-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (4)

Profesor

instruirati temeljito in uspešno matematiko, sobeti ter nemški. Nizek honorar. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29504-4

Moško kolo

lahko se rabljeno, kupim. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29520-11

Prodajam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (6)

Vinske sode

10 komadov, od 2000 do 5000 litrov ter 8 komadov od 200 do 300 litrov, po ugodni ceni prodam. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 29504-6

Čevlji na obroke

»Tempo«, Maribor, Slovenska 18. 144

Gramofon. plošče

1 Din isposojajo »Slagor«, Ljubljana, Alek sandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palaše) in v Mariboru, Slovenska ul. 18. 29546-6

Kožni svrabež

preide v uporabo »Neoderma«. Razpošlja drogerija Nada. Subotica. 264

Kamniškega apna

več vagonov prvotratnega zamora po prav ugodni ceni takoj dobavlj. Franc Podnik. Kregarjevo, pošta Kamnik. — Zahajevanje ponudbe! 29522-6

Pisarniška omara

143 x 253 x 56 velika, z dvojnimi vrati za odpiranje ter osemna premikačnimi polici, svetlo-rjava pleksna, popolnoma nova po ugodni ceni naprodaj. Točnoje pri Zadrinski hranični na Sv. Petra cesti št. 10. 29555-6

Velik oleander

po ceni naprodaj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29536-6

Auto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (10)

Avto-limuzino

amerik. limuzine kupim v ceni do 20.000 Din. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Plačljivo takoj«. 29568-10

Kolesa

za besedo. Oglasi so ocialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško kolo

lahko se rabljeno, kupim. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29520-11

Novo kolo 980 Din

z muftami, izvanredno močno z najfinjšimi gumami, original torpedom, sedež z dvojnimi tedrom, komplet z pripadajočim orodjem, Miklošičeva ul. 7-III. vhod poleg Delavske pekarnice. Se par komadov. Garancija. 29523-11

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (16)

Družabnika

sprejme rotabizno domače, že vpeljana industrijsko trikotarico in plešeno podjele (volne in svilne). Lastna, z vsemi novimi stroji in priključki, opremljena tovarna. Delo zasigurno. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Redka prilika«. 29524-6

Strojniklučavni

čarska delavnica renimirano upeljana v sredini Ljubljane z napravami za viltanje kovin in izdelovanjem specialnih brezkonkurenčnih strojev zabi finančije ali se prod. — Ponudbe oglašnem oddelku »Jutra« pod »Kapital za povečanje«. 29541-6

Hipoteke Prve hr.

štedionice in Ljublj. kreditne banke kupim in plačam 100%. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Kontvertiranje«. 29555-16

Vložne knjižice

Kmetake posojilnice Ljubljanske okolišč, ljudske posojilnice, Prve hratske štedionice in Ljubljanske kreditne banke kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Jutra«. 29530-16

Kapital

od 100.000 do 5.000.000 Din isčem na prvotratno vložno. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Kapital«. 29560-16

Hranilne knjižice

Prve hratske štedionice in Ljubljanske kreditne banke ugodno prodam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Vložne«. 29541-16

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (30)

Dvostanovanj. hišo

od prometni glavni cesti v najbližji periferiji mesta prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 29501-20

Hišo

z majhnim posostvom ali samo hišo, ohr. travni kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Neodvisnost«. Posredovalci izključeni. 29501-20

Vilo z vrtom

s 4 sobami, vsemi priključki in obrtnim lokalom takoj oddam poleg tramvaja v Šiški. Vrata št. na Celovški cesti 56. dvorišče. 29501-20

Trg. hišo

(več Ljubljani), enonadstropno, s petosobnim stanovanjem v prvem nadst. ter 2 lokaloma v prizemlju v velikosti po 70 m², popolnoma opremljena s steklenimi in pletni, uporablja odem za trgovino in manufakture in špecijerice drugi pa za trgovino z železino, katerega pa se da preurediti za kavarno in točilnico, ker je v neposredni bližini kleti, zelo ugodno prodam. Lokal za trgovino z železino oddam s 1. avgustom v najem. Pošljalna daje gosp. Mr. Kovač, lekarnar v Strigovi ali pa lastnik Brodnik Anton v Čakovcu. Na zahtevo pošljam tudi sliko objekta. 29555-20

Novozidano hišo

s 4 sobami, kuhinjo in vrtom, med trgovsko cerkvijo in Kolod. prodam za 130.000 Din. Vzemem tudi hranilne knjižice. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29524-20

Posestvo

z gospodarskim posostvom in gostilno naprodaj v Ljubljani. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 29525-20

Hišo

z 10 stanovanji prodam proti gotovini. Vprašati v Mariboru, Koroska cesta št. 41. 29563-20

Lepe stavb. parcele

pod Rotomkom zelo ugodno prodam. Event. knjižice. Mesta hranilne knjižice. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29565-20

Enonadstrop. hiša

nova, zelo ugodno naprodaj ob Savi pod Smarnejem, Brod 26, p. Str. Vid nad Ljubljano. Informacije v hiši. 29564-20

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (12)

Spalnico kupim

od mizarja, ki ima obveznost pri Ljubljanski mestni hranilnici, da v plačilo prepiše sobi v dobro del tamkajšnje vlogi. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Modifik«. 29507-12

Lepo jedil. opravo

po ceni prodam na Mirju — Langusova ulica št. 21. 29557-12

Lokal

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (19)

Trgovino

z mešanim blagom z ali brez zaloge oddam takoj v prometnem kraju na deželi. Stanovanje v hiši. Vprašanja na oglašni oddelku »Jutra« pod »Brez zaloge«. 29416-19

Lokal

z dvema prostornostima oddam s avgustom v Zidovški ulici št. 6/I. 29529-15

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (38)

Malinovec

pristan in naraven, s štirikolarnim vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. 226

Živila

800—1500 l mleka oddajal dnevno. — Ponudbe s ceno na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra«. 29496-46

Novo čebulo

domačo, sveža jakeca za perunčino, dobavljajo praproti po dnevni najnižji ceni Josip Lah, Osluševci pri Ptaju. 29248-2

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (37)

Gostilno na račun

ali v najem vzemem v prometnem kraju. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 29506-17

Centralno stavbišče

biznu glavnega kolodvoza, lebece, oddam kot skladišče v najem. Ponudbe pod »Zadruga« na oglašni oddelku »Jutra«. 29576-17

Papir. trgovino

dobro vpeljana v mesto na Gorenjskem, s vsem inventarjem in lokalom, ki jo zelo ugodno oddam v najem. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Jutra« »Trg. papirja«. 29543-17

Modistovsko obrt

v Celju takoj oddam v najem ali popolnoma prodam. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 29530-17

Dijake sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tiskanje pa 5 Din. (22)